

GEGARANDEERDE OPLAGE 18400 EXEMPLAREN (OPEN VOOR ACCOUNTANTS-ONDERZOEK)

DE STAD

4DE JAARGANG No. 21

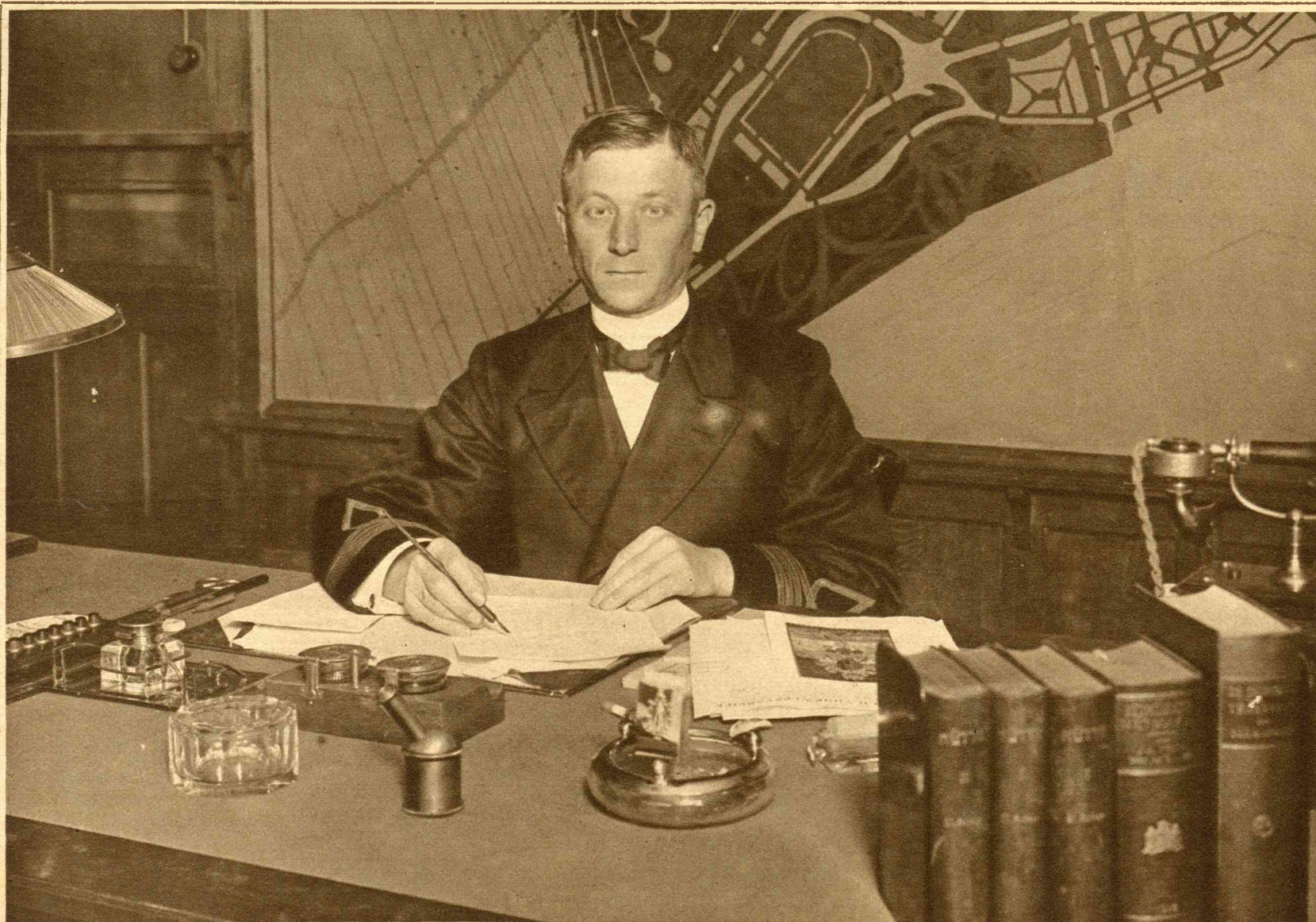
15 cts.

VRIJDAG 15 AUGUSTUS 1924

Café-Concert „De La Paix” Reguliersbreestraat 31-33, Amsterdam **▲ Middag- en Avondconcert.**
Telefoon 5992 **▼ Verlaagd tarief.**

HOTEL „DU COMMERCE” KALVERSTR. LUNCH f1.50, DINER f1.75
LOGIES f3.—

C. GORDIJN Jr.

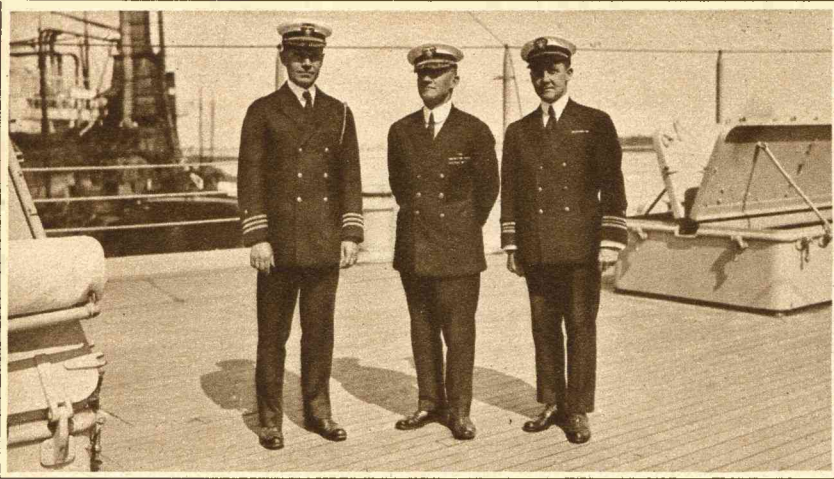
de kranige commandant der Amsterdamsche Brandweer, aan wien het heden, 15 Augustus, 50 jaar bestaande corps zooveel verbeteringen dankt. Op blz. 327 enz. vindt men een rijk geïllustreerd artikel, naar aanleiding van dit jubileum, dat eerst in de volgende maand officieel herdacht zal worden.

Wollen dekens wasschen f0.55—f1.75. Modelwasscherij

over het Y.

VREEMDE OORLOGSSCHEPEN IN AMSTERDAM

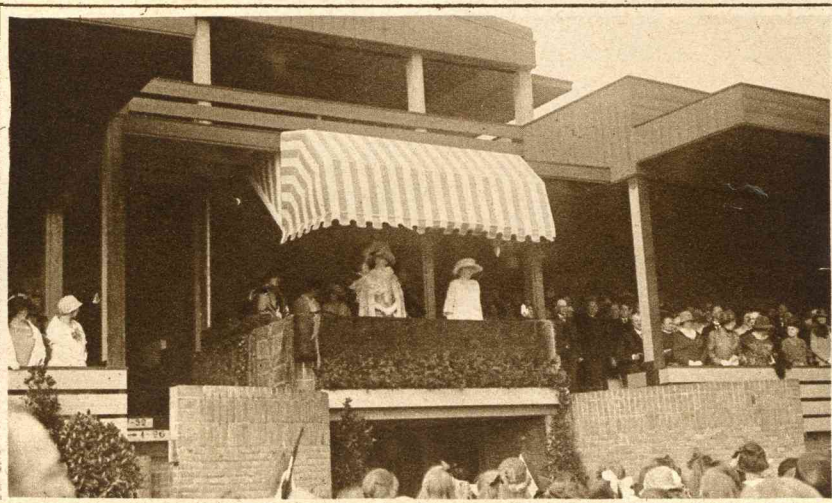
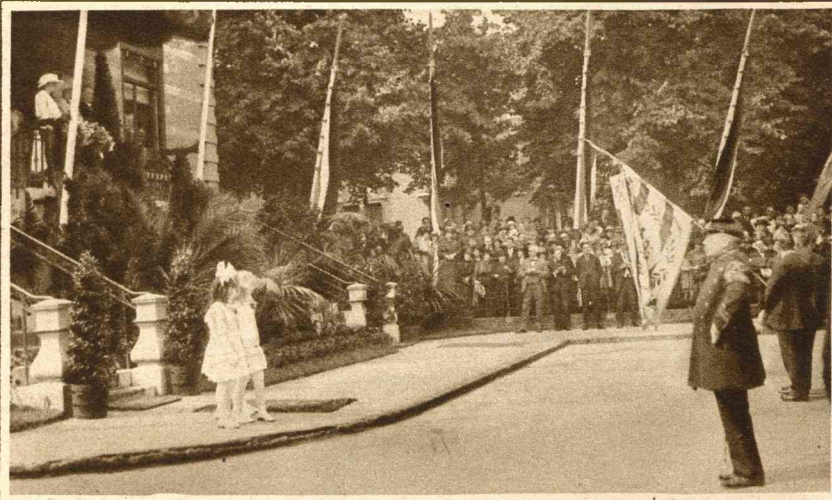

De officieren van den Amerikaanschen pantserkruiser „Pittsburg.” Van links naar rechts: commandant R. A. Spruance, kapitein F. T. Evans en luitenant-commandant A. Macomb.

Het Fransche eskader. — De eskadercommandant met zijn adjudant en de commandanten der beide andere schepen, gereed om zich op weg te begeven voor het officieele bezoek aan den burgemeester.

HET KONINKLIJK BEZOEK AAN HILVERSUM

Naar aanleiding van het 500-jarig bestaan der gemeente bezocht H. M. de Koningin met H. K. H. de Prinses Maandag Hilversum. Bij de ontvangst op het Raadhuis werd de eerste foto genomen, de tweede geeft een moment van het bezoek aan het Sportpark.

STOK'S RIJWIELHANDEL

WAGENAARSTRAAT 55-57 - TELEFOON ZUID 4801

Origineele „Raleigh”, „Burgers E.N.R.”- en „Germaan”-Rijwielen. - Zeer billijke prijzen

Desgewenscht gemakkelijke betalingsvoorwaarden.

Probeer ze heden 15 cent

Bensdorp's Robbies

Fijne Melkchocolade met Zuidvruchten

VRAAGT STEEDS
HOOGHOUT's
VALENCIA en MORELLEN op Brandewijn
Firma H. J. HOOGHOUT, Groningen
Telegram-adres:
Valencia-Groningen
Telefoon 543

Jogal

Snel en zeker werkend tegen
Rheumatiek | Verkoudheid
Hoofd- en | Griep
Zenuwpijn | Influenza

Togal-tabl. bij alle Apoth. en Drogisten verkrijgbaar.

Laat Uw premieplaat van „De Stad” omlijsten bij
J. BARWEGEN
in Spiegels, Schilderijen en Portretlijsten.

Specialiteit in het OMLIJSTEN van alle soorten Platen. Grootte sortering Etsen.
ROSMARIJNSTEEG 6, AMSTERDAM
Tel. Centrum 2186.

Adverteert in „De Stad”

De meest aanbevelenswaardige lectuur voor ieder huisgezin is
DE LEESBIBLIOTHEEK,
uitgaaf der
DRUKKERIJ BERGER — DEN BOSCH —
Prijs per 12 deelen, besteld bij den Boekhandel, f 3.50.
Franco per post f 4.—
Vooruit betaalbaar.

KUNST NIJVERHEID

MEUBILEER-INRICHTING
C. DE KÜSTER
BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ
Oude Leliestraat 1
AMSTERDAM

FOTOGRAFEERT!

MET
EEN CAMERA VAN
WED. W. HOLST
AMSTERDAM HARINGPAKKERSSTEEG
10, 14, 16 & 18

EEN
ADVERTENTIE IN DIT BLAD HEEFT STEEDS
SUCCES

STOOMWASSCHERIJ
NEERLANDIA
'T GOEDKOOPSTE
3DE HUGO DE GROOTSTRAAT.
(HOEK FRED. HENDRIKSTR.)
TELEFOON 33908

INTEEBENBILJET.

Ondergeteekende verklaart hiermede zich te abonneeren op DE STAD AMSTERDAM à $\frac{f 1.65}{\text{per drie maanden}}$ ¹⁾ $\frac{f 0.12}{\text{per week}}$

Naam:

Adres:

¹⁾ doorhalen wat niet verlangd wordt
Bovenstaand inteeckenbiljet s.v.p. na invulling afgeven aan ons bureau Heerengracht 131, of per post toezenden in open enveloppe met postzegel van 2 cent gefrankeerd.

De Administratie van
„DE STAD AMSTERDAM”
HEERENGACHT 131

DE STAD

AMSTERDAM

WEEKBLAD VOOR AMSTERDAM EN OMGEVING

HOOFDREDACTEUR ARTHUR TERVOOREN

ABONNEMENTSPRIJS:

f 1.62⁵ PER KWARTAAL OF 12½ CENT PER WEEK.
LOSSE NUMMERS 15 CENT.

REDACTIE- EN
ADMINISTRATIE-ADRES:
HEERENGRACHT 131
TELEFOON 43304

ADVERTENTIEPRIJS:

50 CENT PER REGEL. :: BIJ CONTRACT BELANG-
RIJKE KORTING. :: VOORPAGINA EXTRA TARIEF.

Het Koninklijk bezoek aan Zeeland is een ware triomftocht geworden. Als herinnering daaraan geven wij hierboven een foto, genomen te Axel, terwijl de Koninklijke familie op het bordes van het stadhuis de hulde der bevolking in ontvangst neemt. Prinses Juliana is gekleed in het eigenaardige Axelsche kostuum, met de typische hoge schouders.

DE SCHOONE MISS LILIAN

DOOR H. COURTHS-MAHLER

Bij heerlijken zonneshijn en volkomen rustige zee gleed de reusachtige stoomboot in haar snelste vaart voort.

Vroolijk en gezellig leven heerschte er aan boord van de „Non plus ultra”. De passagiers waren in blijde stemming. Een vaart over den oceaan in een der fraaiste en meest grootsche schepen die de techniek van den modernen tijd weet te scheppen.

Het was het uur waarop men gewoonlijk thee dronk. In een voor den wind beschut hoekje op het dek, wat verwijderd van het overige reisgezelschap, had de heer John Crosshall met zijn dochter Lilian en eenige heeren plaats genomen aan een klein tafeltje.

Naast den heer Crosshall zat zijn secretaris, mr. White en naast miss Lilian had Robert Blount zich een plaatsje veroverd en wendde zijn blik niet van het meisje af.

Slank was zij, en trotsch van houding; in haar doelbewuste bewegingen kenmerkte zich de Amerikaansche. Een wit, keurig passend kleed van eenvoudige maar kostbare stof sloot nauw om de buigzame gestalte en een snoeperig hoedje lag schalks op haar goudblonde haren gedrukt.

Ternauwernood nam zij deel aan het gesprek. Haar gelaat had een droomerige uitdrukking en toonde weinig opletendheid.

Haar donkerblauwe, sprekende oogen glansden als een diep, stil meer en staarden peinzend, bijna verlangend in de verte.

„Miss Lilian, ik geloof dat u wegwijnt van verlangen naar het einde van onze reis,” zeide Robert Blount. Sinds lang was hij haar ijverige en meest onvermoeide vereerder. En toch had Lilian hem duidelijk genoeg laten merken dat zij hem geen hoop kon geven. Desondanks had hij om haar zich aangesloten bij het gezelschap van haar vader en den secretaris. Nog een laatste maal wilde hij trachten haar tegenstand te overwinnen. Van jongsafaan kende hij haar reeds, want zijn vader en de hare waren zaken vrienden. En sinds jaren beminde hij haar en zocht hij haar hart en haar hand te verkrijgen.

Maar Lilian zag slechts een lieven, goeden vriend in hem, meer niet.

Zijn woorden brachten haar weer tot zichzelf. „Wat bedoel je daarmee,” vroeg zij, hem aanziende.

Hij ademde diep en zag haar een oogenblik onderzoekend aan. „In uw oogen glanst het verlangen. Zulk een teere, hoopvolle schittering ligt daarin, als moest zich spoedig een wonderland voor uw blikken opdoen.”

Zij glimlachte.

„Ach Bobbie, je spreekt net als een dichter.”

Het groote regelmatige gezicht van den Amerikaan bleef ernstig. Hij streek met zijn slanke hand over zijn kalen schedel, als was hij bezorgd dat hij iets in de war bracht.

U weet heel goed dat ik gelijk heb, miss Lilian. Uw oogen zijn niet meer die eener bejaarde, koele Amerikaansche.”

Miss Lilian zag lachend naar haar vader. Hun oogen zochten in elkaar.

„Zie vader's oogen eens, Bobbie. Zijn dat niet juist de mijne? Ik heb de Duitsche oogen van hem geërfd. Je weet toch dat mijn vader

een Duitscher is, al heeft hij ook dertig jaar in Amerika gewoond.”

Bobbie knikte.

„Ja, ja, en ondanks die dertig jaren waarin hij een echt Amerikaansch burger was, is hij toch in 't diepst van zijn hart een Duitscher gebleven. Uw overleden moeder is nooit een echte Amerikaansche geworden en u, miss Lilian, hoe meer u 't oude vaderland nadert, des te minder beschouw ik u als een Amerikaansche. Of... is het niet waar?”

Lilian glimlachte. Het was een lachje dat Blount's hart warmer deed kloppen, omdat het zoo lief en bekoorlijk was. Daarna stond zij op en ging tegen de balustrade staan. Zij

het land terug waar ik mijn jeugd heb doorgebracht dat ik de kracht niet meer gevoel aan dat onstuimig verlangen te weerstaan. Ik ben nu al over de zestig en veel levenstijd blijft mij niet meer over. Kijk mij nu niet aan, Bob, alsof ik een sentimenteële dwaas ben. Je weet dat ik altijd mijn hoofd helder heb gehouden; met scherpe oogen heb ik den weg afgespeurd dien ik gegaan ben, en nooit heb ik mij door overgevoeligheid laten beïnvloeden. Maar nu ik al mijn zaken afgedaan heb, — nu is er voor mij een tijd van dromen aangebroken en ik kan je niet zeggen, hoe blij ik ben, dat Lilian zoo gaarne met mij meegaat.”

Bob knikte en de beide mannen keken naar

AMSTERDAMSCH E STADS GEZICHTEN

Het Koningsplein in de richting naar de Leidschéstraat gefotografeerd.

stutte het hoofd in haar handen en staarde met groote oogen in de verte.

Peinzend zag haar vader haar na. Een gedeelte van het gesprek had hij gevolgd. Nu dwaalde zijn blik van z'n dochter op den heer Blount, die met een moedelooze beweging in zijn stoel terugviel.

John Crosshall had er niets op tegen gehad, wanneer zijn eenige dochter haar hand aan Robert Blount geschonken had. Deze was de zoon van zijn zakenvriend en compagnon, wiens vermogen in de millioenen liep. Robert beminde Lilian om haar zelf en niet omdat zij de erfgename van een groot fortuin was.

En de jonge man bezat vele uitstekende eigenschappen. Maar daar Lilian niet van hem hield, was aan een huwelijk niet te denken. Nooit zou John Crosshall, in die zaak, eenigen dwang op zijn dochter willen uitoefenen.

Met een vriendelijk lachje wendde hij zich tot den Amerikaan. „Beste Bob, je moet niet denken dat er nu een scheidsmuur tusschen ons is opgetrokken. Dankbaar zal ik steeds terugdenken aan Amerika, waar ik mijn geluk gevonden, mijn fortuin gemaakt heb. 't Is waar, gezondheid en lichaamskracht heb ik verloren, maar mijn zieke lichaam verlangt zoozeer naar

Lilian, die nog over de balustrade leunde. Toen zuchtte Blount: „Ik geloof dat ik mij deze reis had kunnen besparen. Lilian zal m'n vrouw niet worden. Zij zal altijd in Duitschland blijven, dat voel ik wel!”

John Crosshall reikte hem de hand en over zijn edele trekken vloog een droef lachje.

„Beste Bob, aan jou zijde had ik mijn Lilian gaarne en met een gerust hart achtergelaten. Ik weet dat je vader een weinig onttemd is, dat ik mijn invloed niet aangewend heb, om Lilian tot een huwelijk met je te overreden. Maar ik houd niet van zulk een dwang — bovendien had Lilian zich ook nooit laten dwingen. Zij heeft een zeer vast karakter, dat zich niet gauw laat beïnvloeden en nooit zal zij haar hand zonder haar hart wegschenken. Maar om weer op je zelf terug te komen, Bob, ik heb je dadelijk gezegd dat je je deze reis wel kon besparen. Lilian is je hartelijk genegen als een vriend, een broeder. Maar meer zal je nooit voor haar zijn.”

Blount streek over zijn hoofd. Oogenschiijnlijk bleef hij kalm, maar zijn hand beefde licht van bedwongen ontroering.

„Het was een laatste poging,” zei hij lang-

zaam, „en al sinds lang was ik toch van plan een reis door Europa te ondernemen. Dat ik een gedeelte van die reis in uw gezelschap heb mogen maken, is mij hoogst aangenaam.”

John Crosshall glimlachte.

„Nu, als je er zoo over denkt, ben ik waarlijk verheugd dat je je bij ons aangesloten hebt. En wanneer je zoo overal eens een kijkje genomen hebt en weet wat er hier in Europa te koop is, dan moet je ons komen opzoeken. Ik ben van plan een landhuis in mijn eigen geboortestreek te koopen.”

Bob's oogen begonnen te flikkeren.

„Heel graag doe ik dat! Dan behoef ik tenminste nu niet voor altijd afscheid te nemen. Dat verlicht me zeer.”

„Maar, laat nu ook al je bedriegelijke hoop en valsche verwachtingen varen. Je moet die met al de kracht die je bezit, trachten te winnen.”

Blount glimlachte gelaten.

„Maak u niet bezorgd, mijnheer Crosshall, slechts als vriend kom ik tot u en Lilian.”

Maar John Crosshall maakte een afwerende beweging.

„Dank u, mijnheer White, 't gaat zoo wel.”

Langzaam, met onvaste bewegingen liep John Crosshall aan den arm zijner dochter voort. Aan den sleependen tred en de gebogen houding van zijn hooge, indrukwekkende gestalte kon men zien, dat hij niet gezond was. Van een kwaadaardige gewrichtsrheumatiek had hij een hartkwaal overgehouden. Dat dwong den onvermoeibaren man, die zich van iemand zonder geld en zonder middelen van bestaan tot millionair opgewerkt had, tot vele uren van rust en werkloosheid. Langzamerhand had hij zich moeten onthouden van allen inspannenden arbeid en in dezen tijd was het verlangen naar zijn vaderland weer sterk en machtig geworden.

Wel had hij in zijn familiekring meerdere keeren over zijn geboorteland gesproken. Zijn lang geleden gestorven vrouw, die hij zeven jaren na zijn aankomst in Amerika gehuwd had, was ook een Duitsche geweest. Vader en dochter vertoelden de teere,

„Wanneer u het toestaat, gaarne, miss Lilian.”

De anders zoo nuchtere en practische mensch was zwak tegenover een lachje van Lilian. En ofschoon hij wist dat zijn liefde nooit beantwoord zou worden, werd hij steeds in haar nabijheid gedrongen. Hij hoopte, dat Duitschland haar zou ontgoochelen en zij weer naar Amerika terug zou keeren. De gedachte aan een alijdurende scheiding was hem zoo onverdragelijk, dat hij zich aan het kleinste sprankje hoop vastklemde, zoolang hij wist, dat Lilian haar hart nog niet weggeschonken had.

Miss Lilian vermoedde niet dat haar vriendelijke blik Blount weer nieuwe hoop gegeven had. Blij en vroolijk babbelde zij met hem en haar vader.

Na de wandeling zochten zij hun plaatsen in het zonnige hoekje weer op. Charles was bij de hand en zorgde dat zijn heer een leunstoel kreeg.

Lilian nam den kleinen hoed van haar hoofd en liet den wind door haar haren spelen. Onvergelijkelijk mooi was dat haar, dat in goudblonde lokken langs haar slapen krulde. In dikke

zware vlechten opgestoken bedekte het geheel haar achterhoofd.

Altijd moest Bob naar dien weelderigen haardos kijken. Hij herinnerde zich dan ook hoe hij dat haar eens geheel los had gezien. Door hoofdpijn geplaagd zat Lilian eens in een stil hoekje van den tuin, die de villa haars vaders omgaf. Het haar golfde aan alle kanten omlaag. Daar kwam haar vader onverwacht met Bob thuis en toen zij Lilian opzochten had Bob haar gezien, geheel door haar golvende, glanzende haren omgeven als door een mantel.

Nooit had Bob dit tooneeltje kunnen vergeten en onrustiger klopte zijn hart bij de herinnering daaraan. En wanneer afgunstige dames uit den kring van Lilian's bekenden wel eens haar twijfel uitte over de echtheid van dien rijken haartooi, dan lachte hij slechts medelijdend. Hij wist wel beter.

Gemakkelijk in een leunstoel gevlijd, de schoone, fijn-gevormde handen op den schoot gevouwen, zat Lilian tegenover de beide heeren en staarde in den diepblauwen hemel.

„Wat heerlijk stil hier. 't Is te hopen, dat het nog een poosje zoo blijft,” glimlachte zij.

Maar haar hoop ging niet in vervulling. Spoedig kwamen er nog meer passagiers en vormden een kring om hen heen.

Lilian wierp Bob een schelmischen blik toe. Hij had het liefst al die menschen verdreven. John Crosshall nam zeer weinig deel aan het gesprek. Zijn optreden was wel vriendelijk, maar zeer terughoudend.

„'t Lijkt eerder een Duitsche volbloed-aristocraat dan een Amerikaansche dollarkoning,” fluisterde een Duitsche journalist, doelend op den heer Crosshall, een kennis in 't oor.

Pratend en lachend bleef men op het dek, tot het tijd werd om voor het souper — en voor het bal dat er op volgde — toilet te gaan maken.

Na van Bob afscheid genomen te hebben, zochten ook Lilian en haar vader hun kajuiten op. Haar kamenier Betsy had haar toilet voor den avond reeds klaar gelegd. John Crosshall had voor zich en zijn dochter een kleinen salon en twee der grootste en fraaiste hutten gehuurd, maar veel ruimte was er niet en Betsy zuchtte heimelijk. In Crosshall's huis was zij andere kamers gewend. Maar vaardig en vlug wist zij haar jonge meesters te helpen.

Met groot welbehagen kamde en borstelde zij die haren, waarop zij haast trotscher was

AMSTERDAMSCH E STADSGEZICHTEN

De Kloveniersburgwal met links het Doelenhotel en rechts de Amstel

„Dan verheugen wij ons nog veel meer, beste jongen.”

Lilian keerde naar het tafeltje, waaraan de beide heeren zaten te praten, terug en boog zich liefderijk over haar vader.

„U moet een klein wandelingetje over het dek maken, papa. Zoo lang stil zitten mag u niet. Op het water zijn zelfs de zonnigste Meidagen nog koel en frisch.”

Met teederen trots zag John Crosshall zijn dochter in het mooie gelaat.

„'t Is in 't geheel niet koel, hoor. Hier in dezen hoek vind ik het heerlijk warm en zonnig. Maar een loopje zou mij toch goed doen,” antwoordde hij.

Lilian wenkte een bediende, die op eerbiedigen afstand op een klapstoel zat. Het was John Crosshall's kamerknecht Charles, een groote, forsche man, die, sinds zijn heer lijdend was, steeds in diens nabijheid vertoefde.

Snel stond hij op en naderde. Ook de secretaris kwam naderbij. Een eind verder had hij tegen een balustrade staan leunen.

Toen John Crosshall, op den arm van Charles steunende, oprees, stond de heer White klaar om hem eveneens van dienst te zijn.

stille vrouw, beminden haar met een groote liefde en beschouwden haar meer als een hulpeloos kind, waarvoor zij overal en in alles moesten zorgen. Alle drie leefden zoo zielsgelukkig. En in de uren van smart en kwelling vertelde zijn vrouw hem van zijn vaderland. Zij was nooit vertrouwd geworden met de Amerikaansche toestanden. Zij stamde uit een adellijke Duitsche familie en was met haar vader, die door ongelukkige speculaties zijn vermogen verloren en den dood zijner vrouw veroorzaakt had, over den Oceaan gekomen. John Crosshall had hem toen ter tijde een betrekking gegeven. De hulpeloosheid van de jonge dame, haar zachte, grijze oogen hadden zijn hart week gemaakt en zoo had hij Hilde von Steinbach gehuwd.

Met een zwaar geschokt gemoed had hij zijn vrouw begraven, die hij steeds op de handen had gedragen, en vaster hechtte hij zich aan zijn dochter, die zijn trots en geluk uitmaakte.

Glimlachend legde John Crosshall zijn arm op den haren om zijn dagelijksch wandelingetje te doen. Bob Blount wilde achterblijven, maar Lilian wendde haar hoofd om.

„Ga je niet mee, Bob?”

„Dadelijk was hij aan haar zijde.

dan Lilian zelf. Dan was zij haar behulpzaam met het aankleeden. Veel tijd besteedde Lilian daar niet aan en ook nu bleef haar nog een kwartier over vóór het begin van het souper.

„Geef mijn mantel, Betsy en werp een sluier om mijn haar, want ik ga nog even naar het dek,” verzocht ze op vriendelijken toon.

De kamenier wierp een onderzoekenden blik op de jonge, bekoorlijke gestalte van haar meesteres. Met haar werk tevreden legde zij miss Lilian een kostbaren mantel om de schouders en knoopte een sluier over het krullende haar. Lilian nam den sleep van haar rok op en wandelde de hut uit.

„Wanneer pap? naar mij vragen laat, zeg hem dan, dat ik op 't dek ben en prompt op

tijd voor 't souper zal zijn,” sprak zij met een lieftallig knikje.

Betsy boog en bracht de hut weer snel in orde. Lilian haastte zich naar het dek, dat nu bij na geheel verlaten was. Een paar passagiers schepten nog een luchtje voor het eten en onder hen bevond zich ook de secretaris, de heer White. Eerbiedig groette hij Lilian en trad ter zijde om haar te laten passeeren. Zij riep hem een schertsend woord toe en ging tegen de reeling staan.

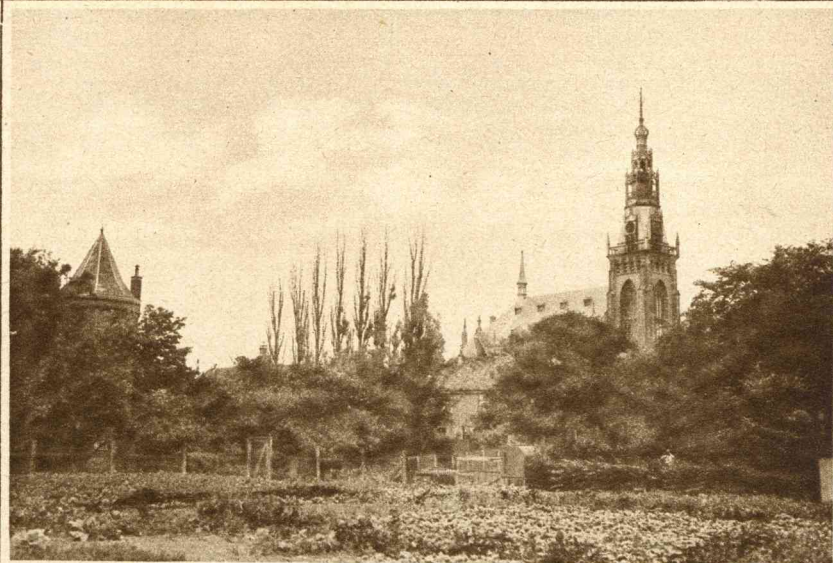
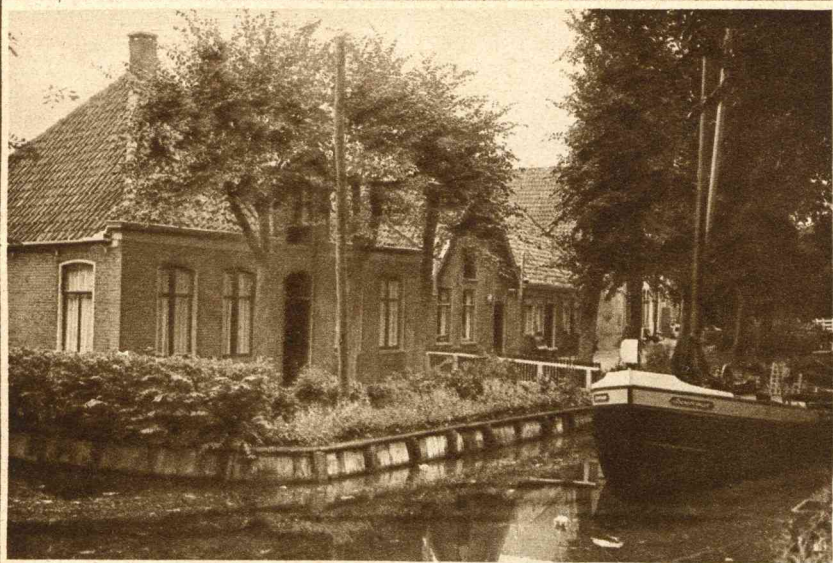
Vrij ademend snoof ze de frissche lucht op en liet haar blikken over het eindeloze grauw van den zeespiegel weiden, en een ongekend verlangen naar het vaderland van haar ouders maakte zich weer van haar meester.

Zou zij daar een man treffen, voor wien haar hart warm zou kunnen kloppen? Lilian telde reeds twee-en-twintig jaren en nog had haar hart niet gesproken. Van alle jonge mannen die zij kende, mocht zij Bob Blount het liefst lijden. Maar aan een huwelijk met hem dacht ze niet. Het verstoorde hun vertrouwelijken omgang, dat hij naar haar hand gedongen had. Hoezeer het haar ook smartte dat zij „haar besten ouden Bob” teleur moest stellen, zij had hem toch kort en bondig afgewezen.

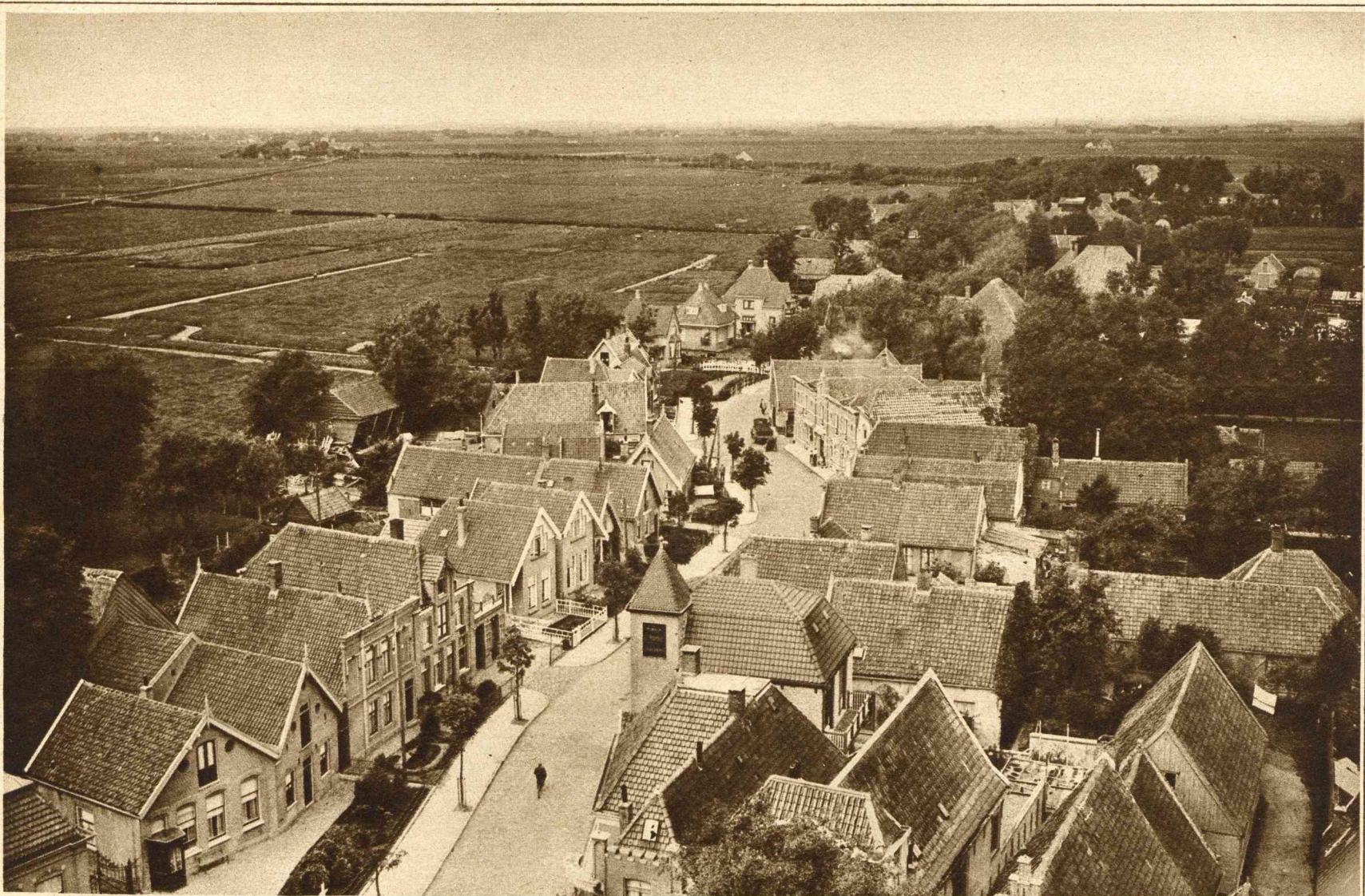
„Hoe jammer, Bob! Wij waren zulke goede vrienden, en kom je me nu ook al lastig vallen, zooals die andere jongelieden? Geloof mij, ik pas niet bij je. Je kent me niet genoeg.”

(Wordt voortgezet.)

UIT DEN OMTREK - SCHAGEN

Het stadje Schagen is een van de fraaiste plaatsen van West-Friesland, die reeds in de 12de eeuw een zekere beteekenis had. In 1452 kreeg Schagen stadsrechten. Wij geven hierboven een tweetal foto's uit het aardige plaatsje. Links: een kijkje aan de Loet; links: de toren der Hervormde Kerk aan het Marktveld, vanwaar de hieronder staande overzichtsfoto is genomen.

Een panorama van een deel van Schagen, genomen van den toren der Hervormde Kerk.

HET 50-JARIG BESTAAN DER AMSTERDAMSCHER BEROEPS-BRANDWEER

Den 15 den Augustus, juist op den dag dus, dat dit nummer van „De Stad” verschijnt, bestaat ons beroemde brandweercorps vijftig jaren en al zal de officieele herdenking daarvan eerst in de volgende maand plaats vinden, het spreekt wel vanzelf, dat toch ook vandaag het feit niet geheel onopgemerkt zal kunnen blijven. Daarvoor is onze brandweer te populair, verheugt zij zich te zeer in de sympathie van heel de burgerij.

Aan de hand van gegevens ons verstrekt door den tegenwoordigen commandant, den heer C. Gordijn, willen we hier een beknopt overzicht laten volgen van de geschiedenis van de Amsterdamsche beroeps-brandweer van haar oprichting, een halve eeuw geleden, tot op den tegenwoordigen tijd.

Voordat de Amsterdamsche beroepsbrandweer op 15 Augustus 1874 in functie trad, bestond de inrichting van het brandwezen sedert 1863 voornamelijk op de volgende gonslagen: De brandweer had de beschikking over 67 wijkspuiten, 5 schouwspuiten en 2 stoombrandspuiten, terwijl het personeel, de hoofdlieden inbegrepen, uit 150 vrijwilligers bestond. Bij elke wijkspuit waren 2 brandmeesters, 3 pijpvoerders en 12 spuitgasten ingedeeld, die daarvoor een kleine jaarlijksche vergoeding ontvingen. Bovendien ontvingen zij voor het werken bij brand een uurloon en werd aan het personeel der beide spuiten, welke het eerst bij den brand water gaven, een geldelijke premie uitbetaald.

De gebrekkige wijze, waarop het bedienen van het materieel en de blussching van branden van beteekenis plaats vonden, trok meer en meer de aandacht van verschillende autoriteiten, die ten slotte tot de overtuiging kwamen, dat de inrichting van de brandweer dringend verbetering behoefde.

Het optreden der brandweer bij een geweligen brand in den nacht van 5 op 6 Augustus 1870 in de Utrechtsche straat, waardoor een 6-tal huizen in asch waren gelegd, was oorzaak, dat Burgemeester en Wethouders in een rapport aan den Gemeenteraad dd. 13 September 1870 er op wezen, dat het gewenscht was ten opzichte van het brandwezen verschillende verbeteringen aan te brengen en dat Burgemeester en Wethouders zich ernstig bezig hielden met een plan tot reorganisatie van de brandweer.

Spoedig daarop bereikte een voorstel van Burgemeester en Wethouders den Raad en werd in beginsel besloten tot oprichting van een vaste of beroepsbrandweer over te gaan.

Een verordening op het brandwezen en een instructie voor den Commandant werden spoedig door den Raad goedgekeurd. In de verordening kwamen de volgende bepalingen voor: Oprichten van een op militairen leest geschoeid beroeps-brandweerkorps; kazerneering van het personeel; aankoop van nieuw materiaal; telegrafische verbinding van brandweer en politiestations en plaatsen van brandschellen op verschillende punten in de stad.

In de vergadering van den Gemeenteraad van 21 Augustus 1872 werd de heer P. W. Steenkamp tot Commandant van de nieuw op te richten brandweer benoemd en belast met de uitvoering van de vastgestelde verordening.

Ter bestudeering van beroeps-brandweerkorpsen in andere groote plaatsen, werden door hem de steden Bremen, Hamburg, Berlijn, Dresden, Leipzig, Keulen en Aken bezocht, terwijl tevens een bezoek werd gebracht aan de fabriek van Siemens en Halske te Berlijn, welke firma belast werd met den aanleg van het brandweer-telegraafnet.

Modellen voor een volledige uitrusting voor de manschappen werden vastgesteld, voor aanschaffing van nieuw materieel werd zorg gedragen, terwijl werd overgegaan tot het aanleggen van stamboeken voor het aan te stellen personeel.

Op 15 Augustus 1874 des nachts om 12 uur trad de beroepsbrandweer, bestaande uit 144 manschappen, onder leiding van den Commandant P. W. Steenkamp en den onder-commandant C. V. Dijkmeester, in functie.

Deze manschappen waren ondergebracht in hoofdwachten aan de Prinsengracht, op de Nieuwmarkt (Waaggebouw), en aan het Weesperplein, in een der hulpwachten op de N. Z. Kolk, in de Rozenstraat, op den Kadijk, in posten op het Spui, aan de Leidsche poort en op de Botermarkt, hoek Halvemaansteeg.

Het Centraal-bureau bevond zich in het Raadhuis. De wachten en posten waren telegrafisch aan het Centraal bureau verbonden, en in 128 perceelen, over de stad verdeeld, waren brandschellen geplaatst.

De stad was, ten opzichte van de brandweer, verdeeld in een Oostelijke en een Westelijke sectie, de eerste met 4, de tweede met 5 bewakingskringen.

De bespanning en het materieel bestonden uit 10 paarden, 3 stoomspuiten, 2 spuiten getrokken door paarden, 7 spuiten getrokken door manschappen, 2 personen-wagens getrokken door paarden, benevens het noodige

reserve-materieel. Men had slechts de beschikking over 15 brandkranen en 7 vloe- of brandputten waaraan water voor het blusschen van brand kon worden onttrokken.

Het dienstverband der manschappen bedroeg 3 maal 24 uur, na welke periode zij 1 maal 24 uur vrij waren.

In Januari 1875 werd de drijvende stoomspuit „Jan van der Heijden”, die thans nog dienst doet en bij de meeste branden zulke schitterende diensten heeft bewezen, in dienst gesteld. Hetzelfde jaar werd opgericht de Vereeniging tot Instandhouding van het Brandweerfonds, welke vereeniging ten doel heeft het ondersteunen en aanmoedigen van brandweerpersoneel. Door schenking van 3 boekenkasten met 200 boeken door een dame, die onbekend wenschte te blijven, werd de grondslag gelegd voor een bibliotheek ten behoeve van de manschappen.

De exercities van het personeel werden de eerste jaren gehouden op de exercitieplaats van de hoofdwacht Prinsengracht alwaar zich een 17 M. hoog klimhuis bevond, terwijl de theorieën in alle kazernes werden gehouden.

Het onderhoud van het materieel en het schoonhouden der gebouwen werd zooveel mogelijk door de manschappen zelf uitgevoerd.

Dat de brandweer reeds in die jaren goed was ingericht, bleek uit het feit, dat zij op een

in 1876 te Brussel gehouden tentoonstelling, alwaar een gedeelte van het materiaal was tentoongesteld, den eersten prijs verwierf.

In 1877 kwam er reeds een wijziging in de in-deeling der wachten en posten, de post Botermarkt hoek Halvemaansteeg werd op 21 Maart n.l. overgeplaatst naar de Willemspoort (Haarlemmerplein).

Op 1 Januari 1878 droeg de heer Steenkamp, die op zoo schitterende wijze de brandweer had georganiseerd, het commando over aan den heer V. C. Dijkmeester, die van de oprichting de betrekking van onder-commandant bekleedde. Eerst op 1 Januari 1880 werd een nieuwe onder-commandant benoemd, de heer W. A. van Moock.

In 1878 werd een regeling getroffen voor het geven van onderwijs aan het personeel gedurende de wintermaanden in lezen, schrijven en rekenen. Ook ging men dat jaar over tot het oprichten van 2 korpsen vrijwilligers voor bewaking van het gebied aan de Overzijde van het IJ en voor het bedienen van het aldaar geplaatste materieel, in afwachting van de komst der beroepsbrandweer.

Het aantal brandkranen werd in 1879 met een 100-tal vermeerderd, tevens werd toen overgegaan tot het plaatsen van de z.g. „brandkraanbordjes”, die de juiste ligging der brandkranen aangaven, tegen de gevels der huizen.

Op 1 Januari 1880 werden de jaarwedden van de manschappen herzien, de rang van hoofdbrandwacht ingevoerd en de betrekking van torenwachter, waarvan er toen nog drie in dienst der brandweer waren, opgeheven. Het aantal manschappen werd uitgebreid tot 177 en een nieuwe regeling werd getroffen voor den z.g. „schouwdienst”, die bestond in het houden van toezicht op gebouwen en inrichtingen waar licht-brandbare stoffen waren opgeslagen en het geven van adviezen ter voorkoming van brandgevaar.

In 1882 werden de kazernes Ferdinand Bolstraat, Kattenburgergracht en Lidschepoort in gebruik genomen. Het aantal brandschellen werd dat jaar op 150 gebracht, terwijl het centraal-bureau en de Hoofdwacht Prinsengracht verbonden werden aan het telefoonbureau, waardoor het mogelijk werd de brandweer ook per telefoon van uitgebroken branden in kennis te stellen.

Het brandweer-musiekkorps werd in 1882 opgericht en onder leiding gesteld van den heer Carl J. T. Franke. Het medewerken van het musiekkorps bij feestelijkheden werd door de manschappen zeer op prijs gesteld.

Voor beveiliging van het Muiderpoortkwartier werd in 1884 in de Pieter Vlamingsstraat een brandweerpost opgericht.

Op 9 Januari overleed Commandant V. C. Dijkmeester en werd de ondercommandant, W. A. van Moock, met ingang van 6 Mei d.a.v. als zoodanig benoemd.

Belangrijke wijzigingen vonden onder het commando van den heer Van Moock niet plaats. Een belangrijke verbetering in het verkrijgen van bluschwater onder voldoende druk werd in 1888 verkregen, door het in gebruik stellen van de Vechtwaterleiding.

Den 1sten Mei 1890 werd de nieuw gebouwde post in de 2de Oosterparkstraat, ter vervanging van den post aan de Pieter Vlamingsstraat, betrokken. Voorts werd een perceel op de Oude Zijds Achterburgwal hoek Agnietenstraat tot hulpwacht verbouwd en op 1 November van dat jaar in gebruik genomen, terwijl op dienzelfden datum de nieuw gebouwde hoofdwacht aan de Ruyterkade, ter vervanging van de hoofdwacht Nieuwmarkt (Waaggebouw) in dienst werd gesteld.

De heer Van Moock werd op 28 Januari 1891 eervol ontslagen als commandant der Brandweer en met ingang van 31 Januari d.a.v. de heer W. Hoogenboom, directeur van de Vee-markt en het Abattoir, tijdelijk met het commando der Brandweer belast.

Niettegenstaande de heer Hoogenboom zijn

Het kranige groepje officieren dat reeds zoo menigmaal door hun beleid ernstige branden wist te bedwingen. Van links naar rechts: W. F. van den Berg, administrateur (rukt niet mee uit) De hoofdbrandmeesters A. G. Förch, J. M. Hartdorff, M. Brunet de Rochebrune.

werkkracht tusschen deze twee diensten moest verdeelen, werden onder zijn beleid belangrijke dingen tot stand gebracht.

Tot de verbeteringen, die door hem werden ingevoerd, behoorden het aanbrengen van bordjes aan de straatlantaarns, waarop aangegeven het naastbijgelegen perceel, waarin een brandschel gevestigd was; het invoeren der met gummi gevoerde slangen, teneinde de waterschade tot een minimum te beperken; het nemen van maatregelen tegen brandgevaar in de schouwburgen, waarbij bepaald werd, dat geen decors, schermen, doeken enz. op de tooneelen mochten worden gebruikt, die niet onbrandbaar of moeilijk ontvlambaar waren gemaakt.

In verband met de drukke werkzaamheden van den heer Hoogenboom werd door het Gemeentebestuur besloten tot aanstelling van een onder-commandant over te gaan, die den Commandant bij zijn uitgebreiden werkkring ter zijde zou kunnen staan. Den 18den Augustus 1890 werd de heer J. Meier, officier der Genie, als zoodanig benoemd.

Het onderwijs aan het personeel werd ernstiger hand genomen en opgedragen aan den heer H. Harmse, onderwijzer alhier. Een nieuwe regeling werd getroffen in de te houden exercitiën en theorieën, waarbij het mogelijk werd het personeel der kleinere posten op de hoofdwachten te doen oefenen, zonder die posten te ontvolken. Voor de drijvende stoomspuit „Jan van der Heyden” werd een ijsbreker aangeschaft. Om de duurzaamheid der telegraafkabels te verhoogen, werd een begin gemaakt met het leggen van deze kabels in met zand gevulde houten kokers.

Op 2 Mei 1894 werd de onbereden post in de

Rozenstraat vervangen door den nieuw gebouwden post aan de Rozengracht en aldaar een 2-paards spuitwagen in dienst gesteld. Het aantal paarden werd daardoor op 22 gebracht.

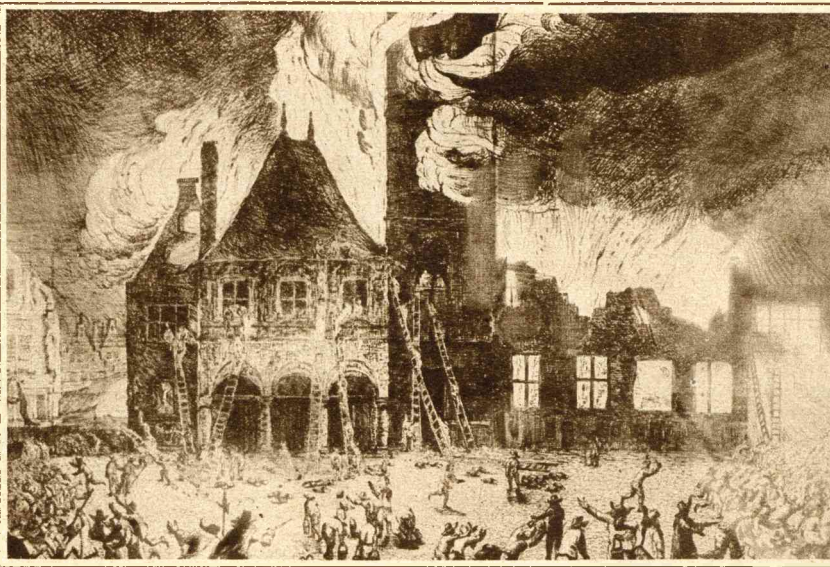
Op 1 September 1894 droeg de heer Hoogenboom het door hem tijdelijk waargenomen commando aan den heer Meier over.

In de bewaking der schouwburgen tijdens de voorstellingen, die tot dusverre door dienstmannschappen geschiedde, werd met ingang van 1 Januari 1895 wijziging gebracht, door daarvoor vrije manschappen aan te wijzen tegen vergoeding van 1 l. per voorstelling.

Door het gemeentebestuur werd dat jaar besloten om alle aanvragen voor het hebben van bedrijven en opslagen waaraan brandgevaar was verbonden, om advies te zenden aan den Commandant der brandweer, hetgeen een belangrijke uitbreiding van de administratieve werkzaamheden tengevolge had.

In 1895 werd ook het nieuw gebouwde klimhuis met slangendroogtoren aan de kazerne Prinsengracht in gebruik genomen, terwijl in de kazerne De Ruyterkade een verbouwing plaats vond, waardoor het stallen van 2 paarden voor een stoomspuit mogelijk werd.

Onder voorzitterschap van Commandant

Branden in vroegere eeuwen. Brand van het oude Stadhuis 7 Juli 1652. (Gravure J. van Baen.)

Meier, werd van 24—28 September 1895 te Amsterdam het 1ste Internationale Brandweercongres gehouden, waar vele en belangrijke onderwerpen de brandweer betreffende, werden behandeld.

Door annexatie van een groot deel der gemeente Nieuwer-Amstel op 1 Mei 1896, werd het bewakingsgebied der Brandweer aanmerkelijk uitgebreid. De vrijwillige brandweer aldaar werd, in afwachting van de herziening der verordening op het brandwezen, welke op 23 December d.a.v. werd vastgesteld, tijdelijk bestendigd. De bronwaterleiding der gemeente Nieuwer-Amstel, waarop 346 brandkranen waren geplaatst, kwam door annexatie in het bezit der gemeente Amsterdam. De Commandant der Nieuwer-Amstelsche brandweer, 1 machinist en 9 brandwachts gingen naar de Amsterdamsche brandweer over, eerstgenoemde werd in den rang van brandmeester geplaatst.

Met ingang van 1 Januari 1897 had wederom een wijziging in de verordening plaats. Daarbij werden de bezoldigingen van het personeel verhoogd en vond een uitbreiding van het aantal manschappen plaats.

Op 15 Juli 1897 werden de nieuwe hulpwachten N. Beetsstraat en Haarlemmerplein betrokken en de post Willemspoort ontruimd, 27 November d.a.v. kwam de nieuwe hoofdwacht Ruysdaelkade (thans Hobbemakade) in dienst en vervielen de posten Roelof Hartstraat en N.Z. Kolk. Het aantal manschappen bedroeg toen 271. Op 1 Januari 1898 werd de

nog in stand gehouden vrijwillige brand der gemeente Nieuwer-Amstel ontbonden.

Aan de inspectie- en schouwdienst werd 1899 een aanzienlijke uitbreiding gegeven een vaste indeeling der gemeente in 18 schouddistricten. Aan het hoofd van elk district een hoofdbrandwacht geplaatst, met de dracht toe te zien op alles wat in zijn district kon strekken tot voorkoming of spoedblussching van brand en die voor de eenvoudige aanvragen van advies zou het te dienen. Tevens werd dat jaar een stelsel toepassing gebracht, waarbij het gelijktelingeleiden der brandschellenkringen en respondentielijnen mogelijk werd.

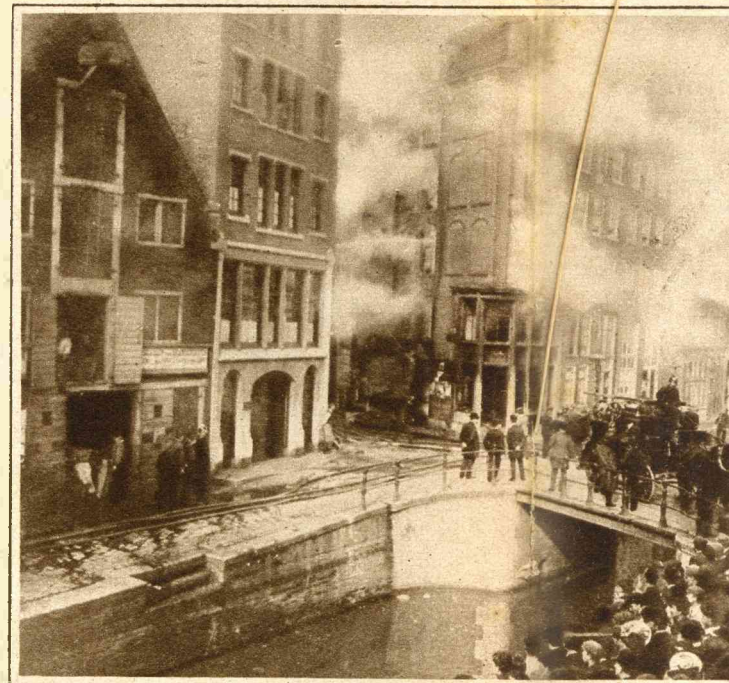
Teneinde een groote uitbreiding te kunnen geven aan het aantal publieke brandschellen zonder dat door vermeerdering van het aantal schellen op denzelfden kring de goede werking in gevaar kwam, werd overgegaan tot voering van de z.g. hulpbrandschellen. 1 brandschellen geven, wanneer zij worden getrokken, zelf geen teeken, doch brengen z.g. hoofdbrandschel in werking.

Om meerdere bekendheid te geven aan plaatsen der brandschellen werd een bordje gemaakt met het aanbrengen van borden op brievenbussen, waarop de adressen der naastbijzijnde brandschellen vermeld zijn. werden dat jaar de eerste bovengrond brandkranen op de Vechtwaterleiding geplaatst.

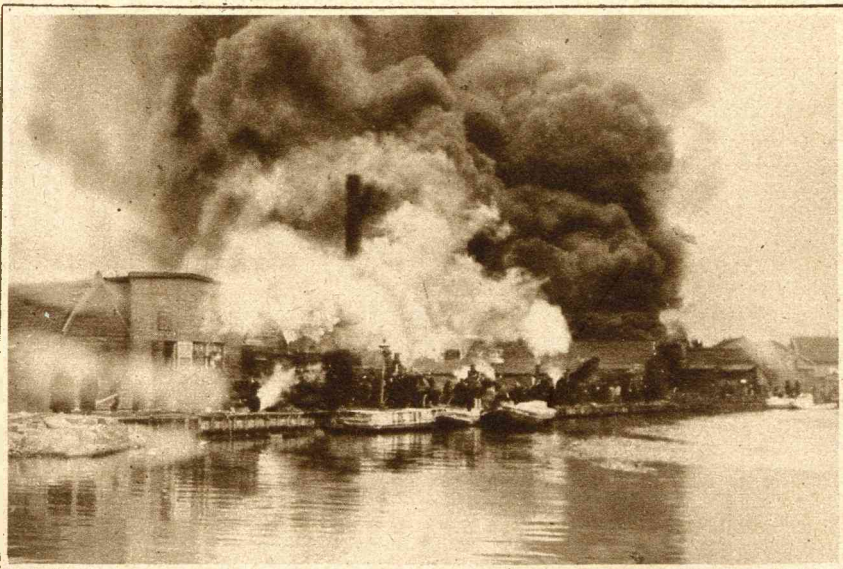
De nieuw gebouwde hulpwacht Hoedemaekersstraat (thans Van Ostadestraat) kwam op 1 Mei gereed, de post Albert Cuypstraat werd op dien datum opgeheven.

Op 14 April 1900 werd tegen den Munttoren de eerste buitenbrandschel geplaatst. Teneinde het aan elkander koppelen der slangen mogelijk te doen geschieden, werd een nieuw systeem koppeling ingevoerd, de „Storz”-koppeling, welke met een enkele beweging geopend en gesloten kan worden waarvan de beide helften aan elkander gekoppeld zijn.

Op het onderstel van een afgekeurde stoomspuit werd in eigen werkplaats een z.g. 1000-literspuit gebouwd, die een reservoir met water voerde gevuld met 425 liters water, dat met een verbinding kon worden gebracht met een bonbonnes vloeibaar koolzuur. Door den

Branden uit de laatste 25 jaren. Groote brand op Kromboomsloot in 1906.

Branden uit de laatste 25 jaren. Zware brand aan de Baarsjes. Koolteer en Chem. fabriek Spalteholz en Ameschoot op 14 October 1913.

van het in gasvorm overgaande koolzuur werd het water uit het reservoir door een slagruiter den brand geperst. Onderwijl konden waterleidingslangen in gereedheid worden gebracht. Deze koolzuurspuit werd 12 December in dienst gesteld, terwijl gaandeweg alle waten en posten van deze voertuigen werden voorzien. Op 31 December 1900 werd de nieu

and gehouden vrijwillige brandweer
ente Nieuwer-Amstel ontbonden.

inspectie- en schouw dienst werd in
aanzienlijke uitbreiding gegeven door
indeeling der gemeente in 18 schouw-
. Aan het hoofd van elk district werd
brandwacht geplaatst, met de op-
te zien op alles wat in zijn district
kken tot voorkoming of spoedige
g van brand en die voor de meer
ge aanvragen van advies zou hebben
. Tevens werd dat jaar een stelsel in
g gebracht, waarbij het gelijktijdig
ren en telefoneeren langs dezelfde
en der brandschellenkringen en cor-
ntiellijnen mogelijk werd.

de een groote uitbreiding te kunnen
n het aantal publieke brandschellen,
at dpor vermeerdering van het aantal
pdenzelfden kring de goede werking
r kwam, werd overgegaan tot in-
van de z.g. hulpbrandschellen. Deze
ellen geven, wanneer zij worden af-
i, zelf geen teeken, doch brengen een
dbrandschel in werking.

eedere bekendheid te geven aan de
der brandschellen werd een begin
met het aanbrengen van borden boven
ussen, waarop de adressen der naast-
brandschellen vermeld zijn. Ook
dat jaar de eerste bovengrondsche
nen op de Vechtwaterleiding ge-

uw gebouwde hulpwacht Hoedemaker-
hans Van Ostadestraat) kwam op 8
ed, de post Albert Cuypstraat werd
datum opgeheven.

April 1900 werd tegen den Munttoren
buitenbrandschel geplaatst. Teneinde
elkander koppelen der slangen zoo
gelijk te doen geschieden, werd een
steem koppeling ingevoerd, de z.g.
koppeling, welke met een enkele be-
geopend en gesloten kan worden en
de beide helften aan elkander gelijk

t onderstel van een afgekeurde stoom-
rd in eigen werkplaats een z.g. kool-
t gebouwd, die een reservoir mede-
gevuld met 425 liters water, dat in
ig kon worden gebracht met twee
es vloeibaar koolzuur. Door den druk

post Marnixstraat ter vervanging van de post
Leidscheplein, betrokken.

Er werd in 1901 een proef genomen met in
de omgeving van de Palmgracht en Muider-
poort in elk huis een z.g. huismelder te plaat-
sen, teneinde elk perceel te voorzien van een
eenvoudige inrichting voor het melden van
brand; de proef heeft echter niet voldaan,
zoodat zij werd gestaakt en de huismelders
geleidelijk buiten dienst werden gesteld.

Het korps nam dat jaar deel aan de Inter-
nationale Brandweertentoonstelling te Berlijn,
waarbij het voor zijn inzending de hoogste
onderscheiding, zijnde een der negen door H.M.
de Keizerin van Duitschland beschikbaar
gestelde portret-medailles, verwierf.

Op 19 December werd de eerste bespannen
mechanische ladder, waarmede een hoogte
van 22 M. kon worden bereikt, in dienst ge-
steld.

In 1902 deed het eerste elektrische motor-
voertuig, bestemd voor het vervoeren van
personen en bepakt met brandweer-materi-
eel, zijn intrede bij de brandweer.

Bij raadsbesluit van 17 December 1902
werd het personeel met 40 man uitgebreid en
op 318 gebracht, waardoor het mogelijk werd

Een groep officieren welke bij onze oudere abonné's meer bekend zijn. Deze foto werd genomen ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum. Staande van links naar rechts de vroegere hoofdbrandmeesters J. Lodewijks, J. A. Nieuwenhuis, R. Boele Jr., G. A. Fiorani. Zittend: Herklots (Adm.) Commandant J. Meier, hoofdbrandmeester H. B. Proost.

Branden in vroegere eeuwen.
Brand van den ouden schouwburg op 11 Mei 1772.

de manschappen der hoofdwachten het middagmaal
thuis te doen gebruiken. Een nieuwe regeling werd
getroffen, waarbij de bezetting der vaar- en voer-
tuigen, de sterkte van het personeel voor verschil-
lende dienstverrichtingen en de kleeding der man-
schappen werd vastgesteld. Om zoo spoedig mogelijk,
bij rook- of gasverstikking hulp te kunnen bieden,
werd op de eerst uitrukkende voertuigen der hoofd-
wachten een zuurstof-apparaat geplaatst.

Op 12 Juni werd de drijvende stoomspuit de
„Jason” in dienst gesteld. Tevens werd aangeschaft
een tweede automobiel-voertuig n.l. een koolzuur-
spuit met elektrische voortbeweging. Dit voertuig
werd op 17 September in dienst gesteld.

Alle schouwburgen wer-
den in 1904, in verband
met de veiligheid voor het
publiek, aan een strenge
inspectie van de brandweer
onderworpen. De toonee-
len moesten door 'n brand-
scherm geheel brandvrij
van de zaal zijn gescheiden,
terwijl een regenscherm en
rookluiken aanwezig moes-
ten zijn, terwijl in 1905
een „instructie” speciaal
voor de schouwburgwach-
ten werd uitgegeven.

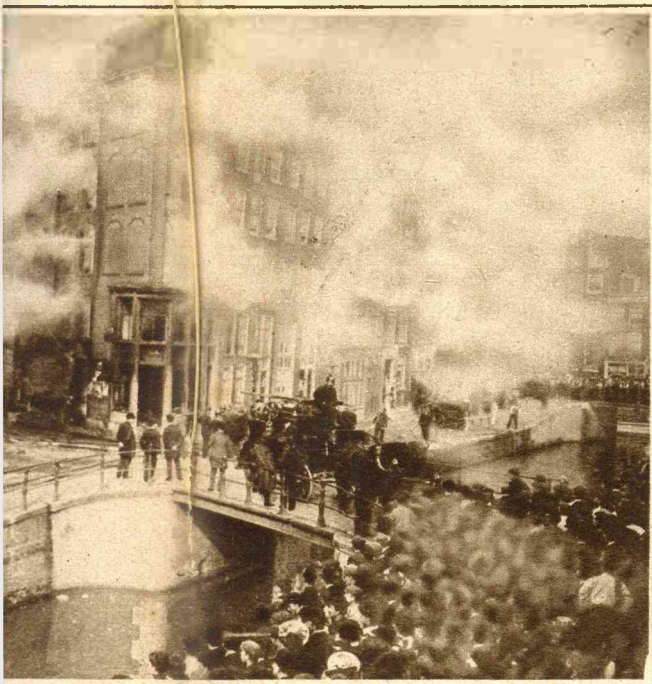
In Mei 1906 werd de eerste automobiel-
stoomspuit in dienst gesteld. Met de invoering
van de electromobielen werden in de ver-
schillende kazernes, voor het laden der batte-
rijen voor deze voertuigen, door eigen perso-
neel laadstations ingericht.

Op 15 Mei 1909 werd de nieuwe kazerne en
het centraal-bureau aan de Nieuwe Achter-

gracht in gebruik genomen en het oude Cen-
traal-bureau op het stadhuis en de kazerne
Weesperplein verlaten. Het in het nieuwe
gebouw aanwezige meubilair was vooraf door
brandweer-personeel in eigen werkplaatsen
vervaardigd, terwijl bovendien de magazijnen,
het archief, alle werkplaatsen, de batterij- en
machinekamer en de centrale seinzaal met
eigen personeel werden ingericht.

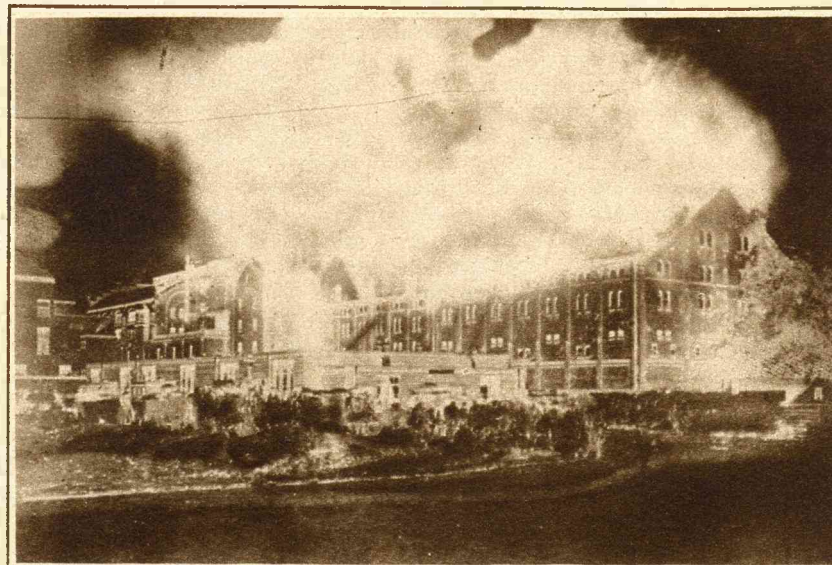
Aan de nieuwe hoofdwacht werden 7 brand-
schellen-kringen aangesloten met de toestellen
in de centrale seinzaal en ingericht naar het
Morse-veiligheidsstelsel, met dubbele Morse-
toestellen. Door dit stelsel werd verkregen,
dat, indien 2 brandschellen gelijktijdig worden
afgetrokken, de scheltekens daarvan niet in
elkaar loopen en dus niet onleesbaar worden,
doch het teeken der eene schel ontvangen
wordt op het eene, dat der andere op het twee-
de Morse-toestel, alsmede, dat ook bij draad-
breuk in den kring, al of niet met aardgeleiding
gepaard gaande, de schelmelding toch ont-
vangen wordt. Geleidelijk werd het geheele
brandschellen-net naar het systeem der veilig-
heidsschakeling omgebouwd. Bij de indienst-
stelling der nieuwe kazerne waren tevens de
11 overige stations elk met een eigen corre-
spondentielijn aan de centrale seinzaal ver-
bonden.

Bij raadsbesluit van 15 Mei 1912 werd het
korps met 45 man uitgebreid en gebracht op
382 man. Deze uitbreiding had ten doel een
wijziging te brengen in den dienstdag van het
personeel en wel zoodanig, dat de manschap-
pen na 2 inplaats van na 3 dagen een vrijen
dag zouden hebben, onder verplichting, om
elken derden vrijen dag des namiddags van
half 2 tot 6 uur in dienst te komen, teneinde

Branden uit de laatste 25 jaren.
te brand op Kromboomsloot in 1906

1 gasvorm overgaande koolzuur werd
uit het reservoir door een slag naar
id geperst. Onderwijl konden de
ngslangen in gereedheid worden ge-
eze koolzuurspuit werd 12 December
gesteld, terwijl gaandeweg alle wach-
osten van deze voertuigen werden
Op 31 December 1900 werd de nieuwe

Branden uit de laatste 25 jaren.
Zware brand van de Brouwerij de Amstel in 1902.

ook het personeel der hulpwachten en posten in de gelegenheid te stellen thuis het middagmaal te gebruiken.

Op 1 Mei 1922 werd de nieuwe kazerne in de Dapperstraat in dienst gesteld en het gebouw in de 2de Oosterparkstraat ontruimd.

Een verscherping van de veiligheidsvoorschriften voor bioscooptheaters trad in den loop van 1913 in werking, waarbij bepaald werd dat voor de bediening van bioscoop-toestellen tenminste 2 personen in de cabine aanwezig moeten zijn en dat de personen in het bezit moeten zijn van een door den Commandant der brandweer afgegeven bewijs van bekwaamheid.

De mobilisatie op 1 Augustus 1914 deed een ernstig tekort in de sterkte van het personeel ontstaan, doordat van het korps 43 militie- en landweerplichtigen onder de wapenen werden geroepen. Om in het incompleet te voorzien moesten vrije dagen bij toerbeurt worden ingehouden en de verloven worden stopgezet.

Bij Raadsbesluit van 6 Januari 1915 werd aan Commandant J. Meier met ingang van 1 Mei 1915 eervol ontslag verleend.

De heer C. Gordijn Jr., gepensionneerd 1ste Luitenant der Infanterie, werd bij Raadsbesluit van 5 Mei 1915 benoemd tot commandant en trad op 1 Juni d.a.v. in functie.

Bij Raadsbesluit van 18 October 1916 werd de verordening bij het brandwezen herzien, waarbij de bezoldiging van alle leden van het personeel met plm. 20% werd verhoogd, ingaande 1 Mei 1916, de rang van brandwachterman werd ingevoerd (dit zijn de brandwachters die een handwerk verstaan), terwijl de gradatie van brandwachters 1ste en 2de klasse verviel. Voorts werd voor het personeel der centrale seinzaal de twee-ploegendienst in een drie-ploegendienst veranderd, in beginsel besloten tot invoering van de openbare brandschellen over te gaan en een crediet van f 190.000 toegestaan voor aankoop van nieuw benzine-motormaterieel, ter algemeene modernisering van het materieel. Door deze modernisering kon de dagelijksche sterkte belangrijk worden verminderd, voornamelijk door de onnoodig geworden koetsiers, machinisten en stokers.

Zoo bedroeg de dagelijksche uitruksterkte in 1914 bij een stadsgebied van 4630 H.A. en 609.038 inwoners, 220 man en in 1923 bij een stadsgebied van 17455 H.A. en 706.194 inwoners, 158 man, alzoo 62 minder.

Om het brandweerpersoneel de gelegenheid te geven zich in den daarvoor beschikbaren tijd op ruimer schaal te kunnen nuttig maken, werd alle onderhoud aan de gebouwen en het materieel in eigen beheer gesteld en tevens het verrichten van werkzaamheden voor andere gemeente-diensten en bedrijven ingevoerd. Als gevolg daarvan werden o.m. 2000 ledikanten voor den Gemeentelijken Woningdienst en 700 stemlessenaars voor de verkiezingen van den Gemeenteraad en voor de 2de Kamer in de werkplaatsen der brandweer aangemaakt.

Tot het vervaardigen en herstellen van schoeisel voor de manschappen werd een schoenmakerij in bedrijf gesteld, alwaar uitsluitend met brandweer-personeel wordt gearbeitet en die thans geheel in de behoefte aan schoeisel voor het personeel voorziet.

Plannen tot algeheele herziening op dien grondslag en tot vereenvoudiging van het bestaande brandweer-telegraafstelsel zijn thans in een ver gevorderd stadium getreden.

Door het Commando werd een verbeterde automatische brandverklikker geconstrueerd, die o.a. werd geïnstalleerd in de houten tramremise aan den Amsteldijk en in het nieuwe gebouw der Nederlandsche Handelsmaatschappij. Deze verklikker vond ook in het buitenland een gunstig onthaal. Zoo werd o.a. in Duitschland het door brand beschadigde en daarna weer opgebouwde kleine en groote Staatstheater te Wiesbaden in 1923 met 220 dezer verklidders beveiligd.

Met ingang van 1 Januari 1917 werd tot opheffing van de poortwachten overgegaan.

In het aan de Noordzijde van het IJ gebouwde noodwoningen-complex werd een brandweerpost gebouwd, welke bezet werd met 1 hoofdbrandwacht en 4 brandwachters.

De verbouwing der kazerne aan de Hont-horststraat, waardoor daarin een Comman-

dants-woning en een chauffeurswoning beschikbaar kwamen, kwam in Mei 1918 gereed.

Bij raadsbesluit van 12 Februari 1919 werd het door de manschappen regelmatig op den derden vrijen dag gedurende 4½ uur in dienst komen, afgeschaft.

Als gevolg van de talrijke verzoeken om verbetering der arbeidsvoorwaarden door de personeel-organisaties gedaan, werd een verandering van de bestaande dienstregeling overwogen. De moeilijkheid een stelsel te vinden, dat aan de wenschen van het personeel tegemoet kwam en tevens aan de eischen van den brandweerdienst voldeed, deed het Gemeentebestuur besluiten, in November 1919 een Commissie, bestaande uit den Commandant, eenige leden van het personeel en van de besturen der organisaties naar Lyon te zenden tot onderzoek van de aldaar bij de brandweer bestaande arbeidsregeling.

Ter bewaking van het stadsgedeelte aan de Noordzijde van het IJ ten Oosten van het Noord-Hollandsche kanaal, werd 20 November 1919 een brandweerpost in gebruik genomen, welke gelegen is aan de Lange IJzerstraat. Deze post, bestemd als station voor één voertuig, is tevens ingericht als timmermans-werkplaats en van de noodige houtbewerkingsmachines voorzien. Het inrichten van de werk-

P. W. STEENKAMP,
de eerste commandant der Amsterd. Brandweer.

plaats en van de seinkamer en de aanleg der alarmeerings-inrichting geschiedde in eigen beheer door personeel der brandweer.

Door de annexatie op 1 Januari 1921 werd het bewakingsgebied der brandweer aanmerkelijk vergroot, zonder dat hiertegenover een uitbreiding van het personeel stond. De vrijwillige brandweren in de voormalige gemeenten Groote IJpolder, Sloterdijk, Osdorp, Sloten (dorp) Zunderdorp, Durgerdam, Ransdorp, Holysloot en Oud Nieuwer-Amstel (Kalfjeslaan zijde Amstelveenscheweg) bleven belast met de bewaking van dit gebied, terwijl de beroepsbrandweer mede naar alle branden aldaar, die te harer kennis komen, uitrukt. Met verschillende telefoonhouders in het geannexeerde gebied werd een overeenkomst aangegaan, waarbij bepaald werd, dat deze hun telefoon voor eventuele brandaanzegging beschikbaar zouden stellen. In de omgeving werden borden geplaatst, ter voorlichting van de bewoners, hoe te handelen bij brand.

Met ingang van 16 Maart 1921 werd voor het personeel een 4-ploegendienst ingevoerd neerkomende op een dienstverband van 84 uren per week. Hiervoor werd het aantal manschappen aanmerkelijk uitgebreid en gebracht op 463.

Voor de bewaking van het tuindorp in den Noorder IJpolder nabij Oostzaan, werd uit de personen, die zich daarvoor aanmeldten, een 12 tal vrijwilligers aangenomen. Een aldaar woonachtig beroepsbrandweerman werd met

de leiding en het toezicht op het materieel belast.

In 1921 deden bij de Amsterdamsche brandweer, na langdurige vertraging door den oorlog en de naweeën van dien de benzine-motorspuiten en ladders haar intrede. Geleidelijk werden 12 groote motorspuiten, 1 twee-wielige motorspuit, 2 motorrijwielen en 4 motorladders in dienst gesteld.

Op 14 Januari 1922 werd op de Westermarkt een demonstratie met het moderne motormaterieel gehouden, waarbij het publiek in de gelegenheid werd gesteld het reddingswerk van de brandweer, met gebruikmaking van de motorladders, gade te slaan.

Om te demonstreeren, welke beteekenis de groote motorspuiten hebben voor het blusschen van torenbranden, werd aan den voet van den Westertoren een motorspuit opgesteld, die het water uit de Prinsengracht, door middel van slangen, welke buiten langs den toren waren geleid, tot in de kroon van den toren opvoerde en vanwaar het water met vrij krachtige stralen tot boven het haantje werd gespoten.

In 1923 werden nog in dienst gesteld 2 kleine 2-wielige benzine-motorspuiten bestemd voor de voormalige gemeenten Ransdorp en Holysloot en een z.g. „Baby” motorspuit, waarvan het gewicht slechts 65 K.G. bedraagt, die gemakkelijk door 2 man kan worden gedragen en voor vervoer naar brand geplaatst is in een speciaal geconstrueerden zijspanwagen van een „Indian” motorrijwiel.

Op 3 April 1924 werd door Z.K.H. den Prins en de Prinses Juliana een bezoek aan de brandweer gebracht.

Op 24 Mei 1924 werd een demonstratie gegeven met den elevateur „Gordijn”, welke het mogelijk maakt, om motorspuiten nog op open water te doen werken, indien zij daarvan door moeilijke terreingesteldheid — tot 120 M. verwijderd moeten blijven. Door dien elevateur is het tevens mogelijk het blusschingswater 17 M. hoog op te zuigen, zonder den elevateur is dit slechts mogelijk tot 8 Meter.

Dit jaar wordt een wagen in dienst gesteld, welke te beschouwen is als een transportabel draadloos station. Deze ruikt naar branden van beteekenis uit en onderhoudt draadloos een rechtstreeksche verbinding tusschen de Centrale der Brandweer en den Hoofdbevelvoerder bij brand. Hierdoor is het mogelijk zoowel op de brandplaats als op de Centrale een verdeling van het materieel over de stad nauwkeurig te volgen, hetgeen aan die verdeling zoo ook aan den nuttigheidsgraad van het materieel ten goede komt.

Deze wagen, door het Commando ontworpen, is tevens als bureau ingericht om een geschikt stafkwartier te hebben bij brand. Hiertoe worden ook allerlei kaarten en gegevens die bij brand nuttig kunnen zijn, medegevoerd, zoo ook een signaal-inrichting voor phonetische signalen aan het personeel en ten slotte een veldtelefoon.

Het z.g. preventieve werk van de brandweer is, o.a. ook door de groote vlucht die de industrie in Amsterdam heeft genomen, en het daaruit voortspruitende brandgevaar, in de laatste jaren meer en meer op den voorgrond getreden.

Alle aanvragen krachtens de Hinderwet, de Bouwverordening en de Algemeene Politieverordening, de laatste voornamelijk hetgeen hoofdstuk V betreft, worden om advies aan den Commandant der Brandweer gezonden en de controle op de naleving der opgelegde voorwaarden is voor een groot deel aan de Brandweer opgedragen.

Uit dit beknopte overzicht van de ontwikkeling van onze Brandweer ziet men, hoe steeds is meegegaan met de eischen des tijds, en kosten noch moeite zijn gespaard, om steeds het nieuwste en het beste materiaal te verkrijgen en het corps te houden op de hoogte van zijn taak. Daardoor is het dan ook mogelijk geweest de Amsterdamsche brandweer, die al aanstonds bij haar oprichting wijd en zijd zulk een goeden naam verwierf, dien naam te doen behouden, dank zij vooral den ijver en het doorzicht der verschillende Commandanten, niet het minst van den tegenwoordigen functionaris.

BAAS BOVEN BAAS

Woedend stond Klevers aan de telefoon.

"Wat? Been gebroken? En wat moet dat nou? Opdenberghe komt vanmiddag en als die Clarks niet te zien krijgt, kunnen we naar zijn centen fluiten! Loop naar de maan jij, idioot, met je gebroken been!"

Woedend hing Klevers den hoorn op en woedend liep hij de straat op, straat in en straat uit, tot hij, in het park, op een bank neerviel.

Een bejaard mannetje, sjofel gekleed kwam naast Klevers zitten.

"Mooi weertje, meneer," begon het sjofele mannetje.

Klevers gaf geen antwoord.

"Mooi weertje vandaag," zei het mannetje weer.

Klevers keek geïrriteerd naar zijn buurman. Toen bleef hij hem een paar seconden lang aankijken en zijn gezicht veranderde. Er kwam plotseling een gedachte in hem op.

"Zeg," zei hij, den ander nog steeds aankijkend, "zou jij een tientje kunnen gebruiken?"

"Dat zal iedereen wel kunnen gebruiken," was 't antwoord.

"Ja," zei Klever. "Luister eens. Heb je wel eens gehoord van Clarks, den Amerikaanschen petroleumkoning?"

"O ja."

"Zoo, nou luister dan eens." En gedurende een heele poos sprak hij, op vertrouwelijke toon met het sjofel gekleede mannetje, dat aandachtig luisterde en hem toen onderzoekend aankeek.

"Dus ik zou voor mijnheer Clarks moeten doorgaan? Och kom!"

"Het is alleen maar een zakelijke formaliteit," zei Klevers haastig. "Baron Opdenberghe wil de papieren niet tekenen, eer meneer Clarks hem persoonlijk gezegd heeft, dat het zuivere koffie is, begrijp je? Ze zouden elkaar vanmiddag, in mijn kantoor, ontmoeten en nou heeft meneer Clarks me daar net ge... getelegrafeerd, dat hij niet kan komen — begrijp je? En Baron Opdenberghe vertrekt morgen naar 't buitenland, dus moet de zaak vandaag worden afgedaan."

"Maar," protesteerde de ander, "hoe kan ik nou doorgaan voor meneer Clarks?"

"O, dat komt wel in orde," zei Klevers luchtig. "Baron Opdenberghe heeft Clarks nog nooit gezien en ook geen portret van hem. Niemand kent hem hier. We weten alleen, dat hij een klein oud mannetje is, slordig in de kleeën — dat komt wel in orde."

"Het sjofele mannetje staarde nadenkend voor zich uit, terwijl de ander, in spanning, naar hem keek.

"Maak er twee tientjes van."

"Goed!"

Klevers haalde twee briefjes van tien uit zijn portefeuille en gaf ze zijn nieuwen medewerker.

Een half uur later was het tooneel voor het bedrog kant en klaar. Klevers zat, in zijn weelderig privé-kantoor, voor den lessenaar en in een leeren club-fauteuil zat, met een groote sigaar tusschen de lippen, volkomen op zijn gemak, het oude, sjofele mannetje. En een minuut of tien nadat het geheel in scène was gezet, verscheen baron Opdenberghe.

"Ah!" zei Klevers joviaal, terwijl hij, met uitgestrekte handen, opstond. "Blij je te zien, kerel! Laat ik je even voorstellen aan meneer Clarks. Clarks, dit is m'n vriend Opdenberghe."

"Maakt u 't?" zei baron Opdenberghe. Hij was een lange, wat sloom uitzijende jonge man met fletse oogen en zorgvuldig verzorgde kleding.

"Laten we maar dadelijk met de zaken beginnen," zei Klevers. "Meneer Clarks heeft geen tijd te verliezen. Het schikte meneer Clarks wel niet al te best, Opdenberghe, maar hij is vandaag toch even hier gekomen, om je in te lichten omtrent de Oonaga Petroleum maatschappij."

Klevers knikte in de richting van het oude mannetje en die stond langzaam op en ging naast den lessenaar staan. Hij keek baron Opdenberghe vriendelijk aan.

HET IDEEAL

Een schrijver, dat was 't ideaal

Van Elsa, toen ze achttien jaar was,
En 't stond als de beroemde paal
Zoo vast, dat 'n ander niets voor haar was.

Maar:

Antoon schreef romans en Henri veel gedichten
En Herman drama's, maar, geen een verscheen in druk.

Deed zij dus een van drie voor haar bekoring
zwichten,

Kon 't wel eens armoe zijn, die knaagde aan
haar geluk.

Dus:

Antoon nam ze niet en ook diens beide vrienden
Versmaadde zij al ras, maar trouw aan haar besluit

Nam zij ten slotte Jan, die, wist zij uit te vinden,

Steeds chèque's schreef en, wel 't mooiste,
hij gaf ze ook uit.

A. T.

"U wilt zeker heel gauw rijk worden?"

"J — ja," zei de baron een beetje schaapachtig.

"En daarom," vervolgde het oude mannetje, "bent u bij m'n vriend Klevers om advies gekomen en die wist iets, dat juist geschikt voor u was?"

"Precies," knikte Klevers.

"En nou zou u van mij graag willen hooren, dat u bij de Oonaga Petroleum-maatschappij uw geld op de meest soliede en voordeelige manier kunt beleggen?"

"Juist," knikte baron Opdenberghe.

"Wel," zei het oude mannetje vriendelijk, "waarom zou u de moeite nemen, om geld in de Oonaga Petroleum-maatschappij te beleggen, als u evenveel kunt bereiken op een veel eenvoudiger manier?"

"Hè?" schreeuwde Klevers.

"Wat manier?" vroeg baron Opdenberghe, zijn waterige oogen wijd open.

"Gooi het in de goot!" adviseerde het oude mannetje. "Daar is 't net zoo veilig als bij de Oonaga Petroleum-maatschappij. — Alleen m'n goede vriend Klevers verdient er dan niks mee."

"He — è?" deed de baron onnoozel.

"Zeg eens —" begon Klevers, terwijl hij opstond.

"Die Oonaga Petroleum-maatschappij produceert niet eens zoo veel olie, dat je er een naaimachine mee kunt smeren," vervolgde het oude mannetje. "De heele maatschappij bestaat dan ook alleen maar hier, in deze kamer."

"Goeie genade," stamelde baron Opdenberghe, "weet u — ik bedoel bent u daar heel zeker van?"

"Heel zeker," was het antwoord. "Als ik u was, zou ik naar huis gaan en eens over de les nadenken."

"Ja — zeker," zei baron Opdenberghe, rondkijkend naar zijn hoed, "zal wel het beste zijn — ik bedoel — waarom zou ik langer hier blijven — dank u nog wel voor uw — hm — voor uw waarschuwing."

Toen de deur achter den edelman gesloten was, scheen er op eens weer leven te komen in den heer Klevers.

"Wat duivel —" begon hij.

"Kalm, vriend, kalm," zei het oude mannetje bedaard. "Laat dit een les voor je wezen. Als je weer eens iemand oppikt om voor iemand anders door te gaan, vergewis je er dan eerst van, of 't misschien niet die ander zelf is."

"Wát!?" schreeuwde Klevers. "Wat? Ben jij — bent u — Clarks zelf?"

"Wind je niet zoo op! Je hebt pech gehad. Je weet zeker wel, dat je een zeer strafbaar feit hebt gepleegd? Zelfs een miljoennair wil zijn naam niet misbruikt zien. — Enfin, 't is misschien verkeerd van me, maar ik heb medelijden met je — en ik heb 't land aan herrie. — Heb je er vijf duizend pop voor over, voor een liefdadige instelling, die onder mijn

AMSTERDAMMERTJES

ZOMERSTORM.

De straten waren nog nat van den regen die den ganschen nacht gestroomd had. Een hevige onweersbui had de natuur verfrist en liet, als gewoonlijk, een dag van regen en storm volgen.

Het jonge verpleegstertje stoorde zich niet aan den storm. Zij tornde er dapper tegenop, het rijwiel op de laatste versnelling. Om 9 uur moest ze bij een patiënt zijn. Trammen? Ja dat was met dezen storm wel beter maar het duurde zoo lang en ze moest in een buitenwijk van de stad zijn waar nog geen tram was aangelegd zoodat ze dan toch nog 'n eind moest loopen.

Nee, 'n fiets was toch 'n heerlijk bezit.

Hoog kleurden zich de wangen van 't lieve verpleegstertje. Gezond was het toch in den zoelen zomerstorm te rijden. Ze zat al genoeg in huis. Maar nu was ze er toch gauw. Wel 'n erg open stuk waar het 's winters net Siberië kon zijn.

Zij sloeg den hoek om, gebukt om den windvlaag te trotseeren die van de open vlakke kwam. De zwarte sluier wapperde als 'n vaan achter haar hoofdje, sloeg toen speelsch om... het hoofd van een jong mensch, dat met beide handen zijn hoed vast hield. Het dunne zwarte sluierje wapperde hem voor de oogen. Hij zag een oogenblik niets, stak verward de handen uit, en 't zusterje viel in zijn armen. De fiets lag voor haar op den grond en een heldere lach vertelde dat 't meisje ongedeerd was. Zij maakte zich los uit zijn armen, nadat zij eerst den sluier, die de oorzaak van het ongeval was geweest, van des jongelings oogen verwijderd had. Toen zag hij het lieve snoetje, de roode frissche wangen en hij kreeg opeens het gevoel alsof hij die zou willen kussen.

Jammer dat ze nog niet 'n beetje langer in zijn armen was gebleven.

"Heeft u zich niet bezeerd?"

"O nee. 't Was erg gek, hè!"

"'t Was zalig!"

Zij bloosde nog heviger en bukte zich, om de kleur te verbergen, naar haar fiets. Maar hij was haar vóór, en hief de fiets op, die slechts een verbogen trapper had.

"Jammer, nu moet ik 't laatste eind loopen," zuchtte 't verpleegstertje, maar hij scheen 't niet jammer te vinden, en liep mee, het rijwiel voerende.

En den volgenden dag ontmoette hij haar toevallig weer en zoo voort, maar, ik schrijf hier geen roman, dus.....

T. L.

bescherming staat? Ja of neen?"

Klevers bleef eenige oogenblikken stil zitten. Toen haalde hij zijn chèque-boek voor den dag.

"Contant geld, als ik je verzoeken mag," zei het oude mannetje. "Heb je 't niet in huis, dan zal ik wel even wachten tot je het gehaald hebt."

Klevers had het geld toevallig in huis en zwijgend telde hij het voor den ander neer.

"In orde. En wel bedankt. Het was een aardig avontuur."

Met een korten knik ging het oude mannetje de deur uit.

Een wijle zat Klevers met zwaar gefronste wenkbrauwen voor zich uit te staren. Zijn secretaris, die hem een avondblad kwam brengen, legde het voor hem neer en maakte zich, toen hij het gezicht van den baas zag, haastig weer uit de voeten.

Het was geruimen tijd later, toen Klevers de courant openvouwde. Toen plotseling staarden zijn oogen, in fellen schrik, naar een vet gedrukt opschrift.

Europeesche reis van den Petroleum-koning Clarks uitgesteld wegens ziekte.

En hij las:

"Wegens een ernstigen aanval van typhus moest de Europeesche reis van den heer O. Clarks, voor onbepaalden tijd worden uitgesteld..."

K. B.

BAKORIH

EEN AVONTUUR VAN DEN ENGELSCHEN DETECTIVE HOWARD THURSTON

Detective Howard Thurston legde, met bleek gelaat, den laatsten brief van het stapeltje voor hem neer.

"Weer een!" mompelde hij. "Het heeft er veel van weg, of de schurken zich onzichtbaar kunnen maken!"

Voor een man als Thurston, die van de 35 jaren van zijn leven er twintig in Britsch-Indië doorbracht, hadden de mystieke Indische nachten niets verontrustends meer, maar nu, in zijn onmacht, scheen het hem toe alsof al dat geheimzinnige, waar hij al die lange jaren den spot mee gedreven had, vanuit de duisternis door het open venster van zijn studeerkamer tot hem kwam. Zoo sterk was dit plotseling opkomende gevoel van onrust, dat zijn hand onwillekeurig naar de revolver greep, welke naast hem lag.

Maar even snel trok hij zijn hand terug en lachte om zijn vrees. Het denkbeeld was te bespottelijk: Howard Thurston bevreesd! En waarvoor! Per slot van rekening waren zij allen menschen. Indiër of Europeaan, en... Rinnngg!! heftig ratelde de electrische schel.

Thurston sprong op. Een bezoeker! En dan op dit late uur!

In spanning wachtte hij. Hij hoorde de zachte voetstappen van zijn neger-bediende naar de voordeur gaan en deze openen. Een zenuwachtige vrouwenstem vroeg luid en dringend naar mijnheer Thurston, den detective. Het antwoord van zijn bediende scheen haar niet af te schrikken.

"Ik moet Mr. Thurston beslist spreken!" hield zij vol. "Het is een zaak op leven en dood!"

De detective stond reeds op het punt tusschen beiden te treden en de dame te verzoeken binnen te komen, toen de inlandsche knecht, die blijkbaar voor dit laatste argument was gezwaagd, de portières oplichtte.

"Heer, daar is een dame die u wil spreken, maar..."

"Al goed, Jack!" viel Thurston hem in de rede, "laat die dame maar binnen."

Even later trad een slanke, jonge vrouw, naar schatting van den detective ongeveer vierentwintig jaar oud, de kamer binnen. Nadat Thurston haar had uitgenoodigd, te gaan zitten, begon zij vlug en op gejaagden toon te spreken. "Ik moet u mijn verontschuldiging aanbieden, Mr. Thurston, dat ik zoo bij u kom binnenvallen en dan op dit uur, maar... oh het is vreeselijk!" snikte zij eensklaps, "mijn arme Frank... en nu..."

De aandoening werd haar blijkbaar te machtig en de rest van den zin ging verloren in een stroom van tranen.

Howard Thurston sloeg haar een poos medelijdend gade, maar wel begrijpende dat de tranen haar zouden verlichten, wachtte hij geduldig, totdat zij verder zou spreken. En dit duurde niet lang. Met een energiek gebaar droogde ze haar tranen en zag den detective vast aan. "U moet er maar niet op letten Mr. Thurston," zei zij; en haar stem klonk onnatuurlijk kalm, toen zij vervolgde: "Laat ik u vlug de feiten mededeelen zooals zij zich toegedragen hebben, want de tijd is kostbaar. Mijn naam is Ellen Harvis en ik ben de vrouw van ingenieur Frank Harvis."

De detective maakte een gebaar van verrassing. "De ingenieur, die expres uit Engeland is overgekomen, voor den bouw van de groote brug over de watervallen?"

De jonge vrouw knikte. "Dezelfde, Mr. Thurston, maar ik zal vertellen wat er gebeurd is."

Zij wachtte een oogenblik en vervolgde toen snel: "Frank en ik zijn sinds een week hier. In Engeland hadden wij het niet al te breed en u begrijpt dus dat wij blij waren toen de uitvoering van het groote werk aan hem opgedragen werd. Om de een of andere reden, die ik niet weet, hadden de beide vorige ingenieurs het werk in den steek gelaten."

"Weet u die redenen nu ook niet?" vroeg de detective.

"Neen mijnheer!"

Dit antwoord deed den detective de volle tragiek van het geval beseffen. Want hij wist die redenen wel! Het was in opdracht van de regeering, dat hij reeds een maand lang tevergeefs de bedrivers van een tweetal misdaden trachtte op te sporen. De beide vorige ingenieurs hadden het werk niet uit eigen beweging in den steek gelaten. Zij waren ontvoerd en vermoord!

De eerste ongeveer vier maanden geleden, zijn lijk was twee weken later door inlanders in een ravijn gevonden. Van den tweeden, die zes weken geleden werd ontvoerd, was tot nu toe niets meer gehoord, maar een brief, welke Thurston zoo juist van den politiecommissaris te Rangoon ontving, meldde dat ook zijn lijk was gevonden. En deze Frank Harvis was nummer drie!

En de drijfveer voor deze misdaden? Het scheen er sommige personen om te doen te zijn dat de bouw van de brug niet zou doorgaan. De brug zou, over een woesten bergstroom, de eenige verbinding tot stand brengen, tusschen deze streek en een gedeelte dat tot heden vrijwel onbekend was. De bewoners van dat ongebaande gedeelte nu, schenen er alles op gezet te hebben om deze verbinding te verhiinderen.

Er heerschte eenige oogenblikken een benauwende stilte in de kamer; een stilte, die slechts werd verbroken door de verwarde geluiden welke uit de wildernis tot hen kwamen. Thurston's hersenen werkten ingespannen.

"Wanneer is het gebeurd?" vroeg hij eensklaps. Zijn stem klonk hard en droog. Mrs. Harvis scheen niet op te merken dat hij reeds sprak, alsof de geheele zaak hem bekend was. Toch had zij hem nog niets verteld. In haar zenuwachtigheid sloeg zij hier echter geen acht op.

"Ik denk ongeveer 4 uur geleden," antwoordde zij, "precies weet ik het niet; ik was een bezoek gaan brengen aan Lady Carruthers, een oude kennis van ons uit Engeland. Toen ik terugkwam... was Frank verdwenen. De kamer was geheel in wanorde. Aan alles kon ik zien, dat er een hevige worsteling moest hebben plaats gehad. Tafels, stoelen, alles lag ondersteboven. Nog vermoedde ik het ergste niet, maar liep het huis door om hem te zoeken;... in de gang, boven, struikelde ik over het lijk van een inlander. Toen was ik mijn zenuwen niet langer meester! In het eerst wist ik niet, wat te doen, maar de meid van Lady Carruthers, welke met mij was meegekomen, ried mij aan u te halen."

"Weet niemand van de werklieden iets van het gebeurde af?"

"Neen, ik ben regelrecht naar u toegekomen."

"Goed!" antwoordde de detective opspringend; "ik ga oogenblikkelijk met u mede."

Howard Thurston greep zijn hoed en nadat hij twee revolvers in de wijde zakken van zijn raglan had doen verdwijnen, schelde hij.

"Ik moet even weg, Jack," zei hij tot den reusachtigen neger, die dadelijk was verschenen, "als ik je noodig mocht hebben zal ik je wel laten roepen."

De zwarte liet met een grijnslach zijn witte tanden zien: "In orde, heer."

Een oogenblik later stonden de detective en zijn bezoeker buiten.

Het huis van den ingenieur, dat slechts een kwartier gaans van de tijdelijke woning van den detective lag, was spoedig bereikt. Toen zij aankwamen, stonden reeds verscheidene inlanders voor de deur, die bij hun nadering verschrikt uiteenstoven.

"Ik zie, dat de meid van Lady Carruthers

al vóór de noodige publiciteit heeft zorg gedragen," merkte Thurston spijtig op.

Mrs. Harvis knikte zwijgend. "In de gang, boven, ligt het lijk," fluisterde zij.

Een halve minuut later knielde de detective bij het lijk van een frisch gebouwden Indiër.

Mrs. Harvis sloeg hem met gespannen aandacht gade. Zij begreep, dat het lijk voor den detective een kostbare aanwijzing kon zijn bij de opsporing van haar man. Van het gunstig of niet gunstig uitvallen van dit onderzoek hing alles af. Zonder twijfel behoorde de doode tot de aanvallers en was hij door Frank Harvis, die zich hardnekkig verweerd moest hebben, met een zwaar voorwerp neergeslagen. Niettegenstaande het critieke van den toestand, gevoelde de jonge vrouw zich aanmerkelijk kalmer, nu zij wist, dat een bekwaam detective, als Thurston, de leiding in handen had. De roep over zijn onfeilbaarheid was vóór doorgedrongen, maar niemand beter dan Thurston zelf, wist dat die onfeilbaarheid slechts in de verbeelding van zijn vereerders en vereerders bestond. Een onfeilbare detective behoort nu eenmaal tot de onmogelijkenheden.

Het duurde lang, voor Thurston zich weer oprichtte; maar er lag een eigenaardige schittering in zijn oogen.

"Ik geloof, Mrs. Harvis," zei hij langzaam, "dat ik u hoop mag geven. Als ik mij niet erg vergis, zal uw man over enkele uren weer hier zijn."

"Hoe zal ik u danken, mr. Thurston!"

"Neen bedank mij nog niet," weerde hij af, "wij hebben met geraffineerde tegenstanders te doen, en slechts, door met de grootste voorzichtigheid te werk te gaan kunnen wij iets bereiken. Uw man is ontvoerd door eenige Hindoes, die verhinderen willen dat de bouw van de brug doorgaat. Ik weet dat u een sterke vrouw bent, Mrs. Harvis, daarom zal ik u zeggen, dat de beide vorige ingenieurs eveneens zijn ontvoerd. (Thurston verzweeg, wijselijk, dat zij later vermoord waren.) "Ik vermoed," vervolgde hij, "dat uw man dit wist, doch het voor u heeft geheim gehouden."

De jonge vrouw werd doodsbleek. "Geloof u dat hij in gevaar verkeert?" vroeg zij angstig.

"Direct niet," antwoordde Thurston onmiddellijk, "maar indien ik hem niet spoedig weet te vinden, wel. Gelukkig weet ik waar ik hem zoeken moet. De doode, hier, heeft mij op het goede spoor gebracht. Later zal ik u dat wel verklaren. U doet het best met hier te blijven," besloot Thurston, "ik ga nu op onderzoek uit."

"Toe, laat mij u vergezellen," smeekte zij. Hij moest onwillekeurig glimlachen om den naiven toon, waarop die vraag gedaan werd. "Onmogelijk, mevrouw, ik moet een tocht van ruim twee mijl door de wildernis maken en dan bij nacht, u begrijpt dat hier groot gevaar aan verbonden is."

"U gaat toch niet alleen?"

De detective schudde het hoofd. "Mijn neger-bediende zal mij vergezellen, hij is alleen meer waard dan acht inlandsche agenten."

Bij de deur draaide Thurston zich nog even om. "Ik zal den opzichter wekken, mevrouw, hij kan dan het lijk verwijderen en u tot mijn terugkeer gezelschap houden. Er dreigt wel geen gevaar, maar u kunt nooit weten."

Nadat Thurston met veel moeite den opzichter, een ouden brommigen Ier, uit zijn bed had gebeld en zijn instructies had gegeven, aanvaardde hij snel den terugtocht naar zijn woning.

Zijn bediende stond aan den ingang.

"Weet je de hut van den ouden Bakorih?" vroeg de detective snel.

De zwarte knikte. "Twee mijlen van hier, heer, op een open plek in het bosch."

"Weet je nauwkeurig den weg daarheen?"

"Ik zou hem blindelings kunnen vinden."

"Dan vlug op weg," beval Thurston opgewekt, "ik moet daar voor het aanbreeken van den dag zijn."

De oogen van den neger glinsterden in het duister, als kolen vuur.

Als ge weet: **Victoria-Water** is gezond, hygiënisch, frisch, Waarom zijt ge dan verbruiker van een drank die minder is? Weet U: dat **Victoria-Water** in een liter-schroef-stop-flesch, U slechts twee en dertig cent kost, thuis bezorgd aan uw adres?

VICTORIA-WATER

Oberlahnstein.

"Zullen wij moeten vechten, heer?"
 "Waarschijnlijk wel," antwoordde de detective kort, "en maak nu voort Jack, anders komen wij te laat."

De neger had echter geen verdere aansporing nodig; alleen om te vechten, en dat voor den detective, dien hij bijna als een hooger wezen vereerde, zou hij desnoods tien mijlen aan één stuk gerend hebben.

Dit ondervond Thurston, toen hij achter hem aandraafde. Ofschoon zelf een uitstekend looper, kostte het hem toch moeite het snelle tempo vol te houden. Bij dag zou het iets anders geweest zijn, maar nu in het duister struikelde hij bijna iedere minuut.

De zwarte scheen daarentegen zelfs deze Egyptische duisternis met zijn blikken te kunnen doorboren, want hij weifelde geen enkele maal, en snelde onafgebroken voorwaarts.

Eindelijk, de tocht had ruim een half uur geduurd, stond de neger zoo plotseling stil, dat de detective bijna tegen hem aanbotste.

"Daar recht voor ons, tusschen de boomen, ligt de hut, heer," fluisterde hij. Howard Thurston volgde de hem aangeduide richting en bespeurde een klein verlicht venster; de afmetingen van de hut waren door de duisternis niet zichtbaar.

Geruimen tijd stonden de beide mannen stil en luisterden ingespannen.

Eindelijk verbrak de neger de stilte: „Zal ik dichterbij gaan, Effendi?"

Thurston knikte. „Goed Jack, maar wees voorzichtig!"

Een seconde later was de neger tusschen de boomen verdwenen.

Iedere zenuw in het lichaam van den detective was tot het uiterste gespannen, terwijl hij met den rug tegen een dikken boomstam leunde. Een elektrische schijnwerper, een klein gemakkelijk mee te dragen toestel, van zijn eigen vinding, dat gevoed door een gewone droge batterij, tot op grooten afstand een helder licht kon verspreiden, hield hij in de linkerhand, zijn rechter omklemdde de kolf van zijn revolver.

Plotseling werd de stilte vaneen gescheurd door een snerpanden kreet, gevolgd door het kraken van hout en een gebrul dat den grond onder de voeten van den detective deed dreunen.

Het gebrul van den Indischen koningstijger. Thurston aarzelde geen oogenblik, maar drukte de contact-knop naar beneden en een felle lichtstraal schoot tusschen de donkere stammen door.

Niettegenstaande zijn moed, sidderde de detective, toen hij het tooneel zag, dat zich aan zijn blikken voordeed.

In het witte licht van den schijnwerper, zag hij de groote gestalte van zijn negerbediende, scherp afgeteekend tegen den duisteren achtergrond. Slechts enkele meters van hem verwijderd lag een reusachtige tijger, gereed om den ongelukkigen neger te bespringen.

Het critieke van den toestand, gaf Thurston oogenblikkelijk zijn kalmte terug. Hij bleef staan; en zijn revolver richtend, vuurde hij: .. twee drie viermaal achtereen!

Het knallen der schoten vermengde zich met het gebrul van het doodelijk gewonde dier. De tijger richtte zich hoog op, maar bij het vierde

schot, duikelde hij onder het uitstooten van een laatst ontzettend gebrul om; en bleef na eenige heftige stuiptrekkingen roerloos liggen.

Nog enkele passen en de detective stond naast den neger.

"Gauw, heer," hijgde de zwarte, op de hut wijzend; „er is slechts één man daarbinnen; hij liet den tijger naar buiten!"

Eensklaps werd de deur van de hut wijd opengeworpen en een lange in het wit gehulde gestalte verscheen op den drempel. Er bliksemde iets in de hand van de gedaante en de detective voelde een kogel rakelings langs zijn oor suizen.

Voordat de onbekende echter voor de tweede maal kon vuren, had Thurston het schot beantwoord; en dat hij goed geraakt had, bewees de doffe smak waarmede zijn aanvaller voorover stortte.

"Vooruit, Jack! Naar binnen!"
 Alle gevaar verachtend, stormde de detective op de open deur toe en over den gevallen Hindoe heen springend, drong hij het vertrek binnen.

Zijn eerste gedachte was, dat de kamer was verlaten, maar al spoedig zag hij dat dit niet het geval was. In den donkersten hoek van het vertrek bespeurde hij een man; zwaar gekneveld en aan handen en voeten gebonden. Het was een blanke; dus kon het niemand anders dan de vermiste ingenieur zijn

Op het bevel van den detective knielde de neger dadelijk bij den gevangene neer, en bevrijdde hem van zijn banden.

De man was echter nog geheel versuft en eerst nadat hij eenige teuglen uit Thurston's veldflesch had genomen, kon hij een tamelijk nauwkeurig verslag geven van hetgeen hem overkomen was. Tijdens het vertellen kwamen zijn krachten meer en meer terug.

"Enfin," besloot hij, bijna opgewekt, „de beide schurken zijn dood. Een heeft u er neergeschoten en de andere is eenige uren geleden gestorven. Die eene kerel heeft hem binnenshuis begraven. Ik moet zeggen mr. Thurston, dat de menschen er hier in Indië eigenaardige gewoonten op na houden, het is anders dan in Old-Engeland, daar"

"Wacht u eens," onderbrak de detective hem levendig, „u zegt dat de man hier binnenshuis begraven is; waar?"

"Daar in den hoek, rechts," antwoordde de ingenieur verwonderd, „u wilt hem toch niet gaan opgraven?"

"Dat wil ik juist wel," antwoordde Thurston kalm; „Jack! daar ligt een schop, je kent dat werkje wel."

De neger grinnikte en begon tot groote verbazing van den jongen ingenieur, vlug de losse aarde, waaruit de vloer der hut op die plaats bestond, weg te scheppen.

"Het is een ouden fakir-truc," hielderde Thurston inmiddels op. „Wil zoo iemand voor eenigen tijd verdwijnen, bijvoorbeeld: hij wordt door de politie gezocht, dan sterft hij. Maar begrijp mij goed. In werkelijkheid sterft hij echter niet, maar brengt zichzelf slechts in een toestand, die door den leek niet van den dood is te onderscheiden. Kortom; hij is dan schijndood. Dit resultaat wordt bereikt, door het innemen van een bepaalde giftsoort. De fakir, of wie hij anders mag zijn, wordt nu kalmjes begraven, en na verloop van 4 of 5 weken, als het gevaar geweken is, komen zijn kornuiten, graven hem op, dienen hem het tegengif toe en de nu weer levend geworden doode, kan zijn schurkenstreken opnieuw beginnen."

De ingenieur knikte. „Ik heb het meer gehoord, maar voor zoo'n langen tijd achtte ik het vrijwel onmogelijk. Denkt u dus, dat deze doode of liever deze man, slechts schijndood is?"

"Ik vermoed het, en wij zullen ons spoedig kunnen overtuigen."

Inderdaad had de neger den grond nu zoover weggegraven, dat een in enkele dierenhuiden gewikkeld lichaam zichtbaar werd. Met veerende krachten werd het verstijfde lichaam uit den kuil getild en voorzichtig neergelegd.

De detective wond den doek los, die het gelaat van den man bedekte. Bijna direct richtte hij zich weer op. „Het is Bakorih," zei hij; „en het is werkelijk zooals ik dacht, onze vriend is niet dood, maar schijndood. Ik heb thuis in mijn huisapotheek het middel,

ROOKT

Spa tram

om hem tot het leven terug te roepen; maar wij zullen hiermede wachten, omdat hij veilig en wel op het politiebureau te Rangoon is opgeborgen. Zijn ontwaken zal dan des te aangename zijn. En nu, Mr. Harvis, zullen wij den terugtocht aanvaarden, uw vrouw zal uw komst wel met spanning tegemoet zien."

De ingenieur drukte den detective geroerd de hand. „Ik ben u en uw trouwen bediende mijn leven verschuldigd, hoe zal ik u dat ooit kunnen vergelden!"

"U vergeet dat ik detective ben, ik deed slechts mijn plicht," antwoordde Thurston eenvoudig. „Bovendien ben ik voor mijn moeite ruimschoots beloond geworden, want u hebt mij in staat gesteld de hand te leggen op Bakorih, die onder het mom van een ouden, eerbiedwaardigen kluisenaar, de meest geraffineerde schurkenstreken op touw zette, en door zijn onovertroffen sluwheid steeds buiten het bereik der wet wist te blijven."

Eenige uren later, waren allen in veiligheid en was de oude Yoghi Bakorih zorgvuldig opgeborgen in het hoofdbureau van politie te Rangoon.

„Maar hoe bent u er zoo spoedig in geslaagd, mijn verblijfplaats te ontdekken?" vroeg ingenieur Harvis, toen hij en den detective eenige dagen later, de zaak nog eens bespraken.

Howard Thurston schonk zich een tweede glas wijn in. „Door den dooden inlander dien ik in uw woning vond."

"Hij was een van mijn aanvallers," antwoordde de ander peinzend. „Zij waren met hun drieën, hem sloeg ik neer met een zware candelabre, welke op mijn lessenaar stond, maar de beide anderen wierpen zich direct op mij en drukten mij een doek voor het gelaat. Aan den zoeten geur begreep ik dat de doek in chloroform moest gedrenkt zijn, ik verloor dan ook spoedig het bewustzijn en kwam eerst bij, toen ik mij aan handen en voeten gebonden, in de hut bevond."

De detective knikte. „De daders behooren tot een georganiseerde bende waarvan de Yoghi Bakorih het hoofd is. Hij is om zoo te zeggen de spil waarom alles draait. Hun herkenningsteeken bestaat uit een breeden lederen armband, welke boven den elleboog wordt gedragen en waarop een dunne, gouden cirkel is afgebeeld. In het midden van dezen cirkel bevindt zich een driehoekig zilveren plaatje, waarin eenige symbolische teekens staan gegrift. Zoo'n armband droeg ook de man die door u gedood werd."

Ik wist reeds lang van het bestaan der orde, maar ik heb nimmer geweten dat zij dingen deden, die in strijd waren met onze wetten. Het wemelt hier in Indië van dergelijke fanatieke orden en het zou een onmogelijkheid zijn, al hun handelingen van nabij te controleren."

Een oogenblik zwegen de beide mannen.

"Het zal geen plezierig ontwaken voor den ouden zondaar daar op het politiebureau zijn geweest," merkte Mrs. Harvis, die zwijgend had toegelusterd, op, met een poging tot scherts.

"Het is slechts een tijdelijk ontwaken, mevrouw," antwoordde de detective ernstig. „De misdaden waaraan de man schuldig is, of op z'n minst genomen medeplichtig is, zullen hem niet zoo licht worden aangerekend. Hij krijgt ontegenzeggelijk de doodstraf."

"Zouden wij nog last van de overige leden der bende ondervinden?" vroeg de ingenieur bezorgd. „Ik veronderstel ten minste, dat zij nogal talrijk waren."

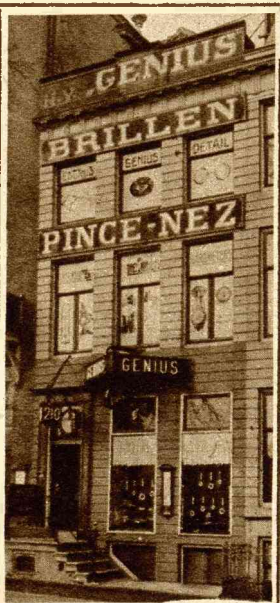
De detective schudde het hoofd. „Maak u daarover geen zorg, van hun leider beroofd, zullen zij niets meer ondernemen; vooral nu hun operaties aan de autoriteiten bekend zijn."

Howard Thurston had goed gezien. De leider der bende werd ter dood veroordeeld en ongestoord kon het groote werk, dat aan twee kundige ingenieurs het leven had gekost, onder de bekwaame leiding van ingenieur Harvis worden voleindigd.

Het bekende adres voor prima Optiek

Amstel 210

's Avonds na 6.30 gesloten

DE VROUW EN HAAR RIJK

EEN HOOGESCHOOL VOOR WINKELJUFFROUWEN.

Een Amerikaansch blad spreekt er zijn vrengde over uit, dat in het winkelbedrijf te New-York, dank zij de hoogeschool voor winkeljuffrouwen, zooveel ten goede veranderd is. In plaats van de langzame en zwijgzame winkeljuffrouwen, die in de magazijnen bedienden, vindt men thans vriendelijke verkoopsters, die door haar beminlijkheid, bereidvaardigheid en kennis van zaken de blijdschap van alle koopers opwekken. In de hoogeschool voor winkeljuffrouwen worden jonge dames opgeleid, die reeds middelbaar onderwijs moeten hebben genoten. Zij krijgen onderwijs in alle onderdelen van het hedendaagsche winkelbedrijf en worden opgeleid tot onderwijzeressen in de kunst van het verkoopen. Iedere groote winkelzaak te New-York heeft één of meer dames in dienst genomen, die de hoogeschool met goeden uitslag hebben bezocht.

De opleidings-directrice wordt betaald met een salaris van 8000 gulden per jaar. Zij is verantwoordelijk voor de goede manieren van de onder haar leiding werkende winkeljuffrouwen en alle klachten over slechte bediening worden naar haar verwezen. De verslaggever schrijft, dat hij een dier directrices aan het werk zag in de costuumafdeeling van een warenhuis. Zij had de winkeljuffrouwen in een halven kring rondom zich vereenigd en was bezig een voordracht te houden over de wijze, waarop verschillende soorten van koopers behandeld moeten worden. „Zoomoet men geheel anders omgaan,” hoorde hij haar zeggen, „met de dame die werkelijk koopen wil doch over slechts beperkte middelen beschikt, dan met de dame, die alleen maar wil kijken of met die, bij wie het er op den prijs niet aankomt.”

In een onderhoud, dat de verslaggever later met de directrice had, vertelde zij hem het volgende: „Mijn plichten zijn zeer uiteenlopend. In de eerste plaats moet ik er voor zorgen, dat de omgang tusschen de winkeljuffrouwen en het publiek zooveel mogelijk zonder wrijving van stapel loopt. Dan moet ik mijn leerlingen kennis van verschillende artikelen bijbrengen en haar smaak ontwikkelen, zoodat zij voor de koopsters werkelijk goede raadgeefsters kunnen zijn. Voorts moet ik alle klachten afdoen.

Ook is het van bijzonder veel gewicht om de winkeljuffrouwen een zoo groot mogelijken woordenschat te doen verkrijgen, opdat zij in staat zijn, de artikelen goed te beschrijven en op aantrekkelijke wijze aan te prijzen. U kunt u niet voorstellen hoe moeilijk het is, om den meisjes het gebruik van gemeenplaatsen, als: „dat is eerste klas” of „dit is zeer voordeelig” af te leeren.

Ik heb ook een eigen atelier in de afdeeling, waarin ik werkzaam ben. De meisjes zijn over het algemeen alleraardigst voor me en komen me in alles om raad vragen. Een goede winkeljuffrouw te zijn is werkelijk een kunst.”

REUZEDAMES.

De nieuwerwetsche operettes houden zich zóó druk bezig met de vrouwen uit exotische landen, dat men van de meisjes van Java en de vrouwen van Afghanistan allerlei mogelijke en onmogelijke dingen hoort. Misschien zal een operette-librettist zich ook nog wel eens bezighouden met de reuzenmeisjes van de Bahama-eilanden en hij zal daarmee een dankbaar onderwerp vinden, want terwijl het meeste van hetgeen men anders in de moderne operettes over de exotische vrouwen beweert, niet met de werkelijkheid overeenkomt, kunnen van het schoone geslacht van de genoemde West-Indische eilanden inderdaad zeer opmerkelijke dingen worden gezegd. Een aantal van die

knappe reuzinnen heeft zich op de Britsche rijkstentoonstelling te Wembley voorgesteld aan het Europeesche publiek en de vertegenwoordiger van de Bahama-eilanden in de tentoonstellingscommissie, Howard Chipmann, weet het volgende te vertellen van haar aantrekkelijkheden:

1 Meter 84 centimeter is de gemiddelde grootte van de meisjes van Bahama, want in dat tropische gebied bereiken niet alleen de planten, maar ook de menschen een verrassende grootte.

De reuzedames hebben gestalten, die niet alleen groot, maar van een klassieke evenredigheid zijn. Dansen is niet haar sterke zijde, want als men 200 pond en meer weegt, kan men niet gemakkelijk de lichaamsverdraaiingen en standen uitvoeren, welke de moderne volksdansen, eischen. Doch bij haar volksdansen, welke ze

bonten zakdoek of een felgekleurd lint ten geschenke te geven.

Haar spierkracht krijgen deze vrouwen hoofdzakelijk door het duiken naar sponsen, wat duizenden harer als beroep uitoefenen. De sponsnijverheid is namelijk op de Bahama-eilanden inheemsch en de hoofdstad Nassau is het middelpunt van den uitvoer van de sponsen, die in de de eilanden omgevende wateren den bodem der zee worden gehaald.

DE VROUW IN JERUSALEM.

Het schijnt dat het leven in Jerusalem voor de Europeesche vrouw, vooral in dezen tijd, niet gemakkelijk is. Alles is er vreeselijk duur, vaste prijzen bestaan er absoluut niet en om niet al te veel beetgenomen te worden moeten de dames zelf op de markt haar inkoop gaan doen. Zij trekken er in de vroege op uit, met een groote mand en gewoonlijk vechten de straatjongens er om wie de mand mag dragen.

Ook de dienstboden-kwestie laat zich in Palestina gelden. De meisjes gaan daar heel vroeg trouwen, zoodat men altijd zeer jonge meisjes heeft, wier opvoeding totaal verwaarloosd wordt. De familie kiest den man en het meisje heeft niets in te brengen, moet gehoorzamen, zelfs al verdient ze haar eigen brood en al heeft zij een mooi spaarpotje dat zij aan den man, dien ze dikwijls volstrekt niet wenscht, moet afstaan.

Men ziet dat dus ook daar 't vrouwen-vraagstuk nog bij lange niet is opgelost.

HET VERSTELLEN VAN DUNNE KOUSEN.

De meeste dames maken tegenwoordig een veelvuldig gebruik van opengewerkte en zeer dunne kousen. Deze hebben echter dit nadeel, dat ze gauw stuk gaan. Al spoedig heeft men er gaten in aan hiel, zolen en teenen. Menigeen ziet er tegenop ze gauw af te danken. Een klein gaatje is nog wel te stoppen. Maar weldra komen er grootere en meerdere gaten in en stoppen gaat bijna niet meer. Daarbij komt nog dat zulke groote stoppen een zeer onaangenaam gevoel veroorzaken onder den voet.

Daarom zullen we u hier een middeltje aan de hand doen om ze te verstellen. We bedoelen daarmee ze te voorzien van nieuwe hakken, zolen en teenen.

Zeker hebt ge wel eenige paren kousen liggen, waarvan de beenen nog goed zijn, doch de voeten versleten. De goede beenstukken worden nu gebruikt voor het verstellen; dit doen we op de volgende manier:

We leggen den voet van de te verstellen kous keurig netjes dubbel, zoodat het midden van den hiel de vouw vormt. Dan knipt men ongeveer 4 c.M. boven den hiel, — of, als het wegens gaten noodzakelijk is begint men nog hoger — dwars langs den hiel heen en knipt dan, terwijl men den loop van de steken zooveel mogelijk volgt, de versleten zool af langs de wreef. We nemen dan het beenstuk, dat we voor het verstellen bedoeld hebben en leggen dit ook dubbel, zoodat de steken als het ware recht op elkander liggen. Daarna leggen we het uitgeknipte voetdeel hier op en knippen het na, terwijl aan alle zijden ruim een centimeter voor de naden wordt gerekend. Op de machine worden nu de hakdeelen te zamen genaaid en dan heel secuur het nieuwe stuk in den uitgeknipten voet van de te verstellen kous gezet. Vervolgens strijken we de naden plat en naaien of stoppen nu de zoompjes plat tegen den voet vast! Zoo ge dit met zorg verricht, zijn uw kousen weer zoo goed als nieuw.

Wenden!

Ook in ons land is meermalen gebleken, dat bedelaars zich met hun beroep tenslotte groote kapitalen verzamelden, die werden opgepot, en dat zij, ofschoon allerminst in behoeftige omstandigheden verkeerd, bedelen een goede bron van inkomsten vonden, die verder weinig hoofdbrekens of vermoeienis kost. Het dagelijks aangroeiend aantal bedelaars heeft de Berlijnsche Vereeniging van Huisvrouwen doen besluiten, bons uit te geven voor bepaalde geldswaarden, die men in plaats van geld den bedelaars toestoppen kan. Dezen kunnen de bons bij de Welvaarts-Commissie dan tegen geld of goederen in natura inwisselen, echter slechts in geval deze commissie, die daartoe een uitgebreiden en goed georganiseerden controle-dienst bezit, van oordeel is, dat de belanghebbende werkelijk behoeftig is en niet anders dan door bedelen, voor goed of tijdelijk, in zijn onderhoud kan voorzien.

bij de klanken van de trommel vertoonen, bewijzen zij een zeer fijnen zin voor rhytmiek.

Een zachte, gladde huid, die van een bleek olijfkleur in een mooi bruin overgaat, prachtig gevormde armen en schouders, die iederen beeldhouwer in verrukking moeten brengen, elegante tailles en fijne enkels — dat zijn de natuurlijke schoonheden van de meisjes van Bahama. Van bijzondere lichtheid en bevalligheid is haar loop. De schoonheid ervan komt hier vandaan, dat de Bahama-meisjes van kindsbeen af zware manden met sponsen op het hoofd dragen. Haar kracht is verbazingwekkend en huiselijke oneenigheden worden op de Bahama-eilanden zeer snel beslist, want zulk een donkerkleurige Venus maakt niet veel praatjes, doch ranselt haar man, als hij er haar aanleiding toe heeft gegeven, naar behooren af, al zijn de mannen dezer eilanden ook groot en sterk. Doch in het algemeen zijn de vrouwen van de Bahama-eilanden, zooals alle reuzen, gemoedelijk en gemakkelijk te leiden, zij lachen gaarne en maken dikwijls gekheid en haar toorn wordt gemakkelijk bezworen door haar een

GRIJZE HAREN

HEILIGENWEG 40, Telef. No. 3421, AMSTERDAM. Voor

worden door JOH. v. d. BERGH's „EUREKA” (gegarandeerd onschadelijk) zonder verven, na tijdelijk gebruik tot hun natuurlijke kleur teruggebracht. Overal verkrijgbaar in flacons à f 4.—, f 3.— en f 2.25 (naar buiten verhoogd met 40 ct., rembours 55 ct.) Indië prijsverhoging. Vertegenwoordiger: F. GEELLEN, Soerabaja.

PRIJSVRAAG XXVII

Ditmaal eens een heel eenvoudige prijsvraag, waar toch zeker al onze abonné's aan kunnen meedoen. We vragen eenvoudig ons te vertellen hoe het mogelijk is, dat twee personen op een op den grond uitgespreide middenpagina van

DE STAD AMSTERDAM kunnen gaan staan, op zoodanige manier, dat ze elkaar met geen mogelijkheid kunnen aanraken.

Men begripte ons goed: Het blad mag niet worden doorgescheurd.

Voor goede oplossingen loven wij de volgende bij loting te verdeelen prijzen uit:

1 fraai Japansch theeservies, 1 fraai dames-armbandhorloge, 2 bussen Amstelcacao 1 pond, 2 tabakspijpen, 2 pakken Five o'clock tea, 1 thermometer, 10 groote kaarten van Nederland.

Oplossingen worden ingewacht binnen 14 dagen na de verschijning van dit nummer en mogen alleen op een briefkaart zijn geadresseerd aan den Prijsvraagredacteur van: De Stad Amsterdam, Heerengracht 131, Amsterdam.

UITSLAG PRIJSVRAAG XXVI

Onze vraag om een vierregelig versje te maken op *De Rijwielbelasting* heeft tal van lezers aan het dichten gezet.

De eerste prijs, een *fraai Japansch theeservies*, werd gewonnen door M. J. Hakkert, Utrechtsche dwarsstraat 140 Amsterdam, voor het volgende versje:

Eerst een defecte *bel*, toen een gebroken *as*,
Alsof dat bij elkaar nog niet voldoende was,
Komt nu de fiscus met zijn drieklank: „*bel-as-ting*!”

Zoo wordt dus „last not least” mijn fiets een „lastig” ding!

Een *fraai verguld Gilette scheerapparaat* werd toegewezen aan H. J. C. Kuhneweg, Jacob van Campenstraat 109, Amsterdam, voor:

Toen 't bezit van een rijwiel nog uitzondering was,

Toen bracht „Rijwielbelasting” niets op.
Doch nu 't een epidemische ziekte is,
Verschaft ze ons drie miljoen pop.

En A. J. P. L. Nootboom, Zandvoortsche-laan 117, Heemstede, voor:

Waartoe om drie pop zoo gezeurd?

Het maak' u geen bekommernis,
Heel Nederland fiets' om de beurt,
Daar 't plaatje zonder nummer is!

Een *heerenportemonnaie* aan: L. B. Bakker, Barentszstr. 18, Amsterdam voor:

Onbetaald is 't schuldeloos,
En betaald is 't schuldeloos.
't Scheelt aan 't woordje maar een haal,
Waarvoor ik drie pop betaal.

En J. v. Vuuren, Derde Schinkelstraat 18, Amsterdam, voor:

Rijwielen, waarop men oud en jong, valied en invalied ziet tronen,
Ziet men belast met een à twee, soms drie personen.

Maar de Minister zegt: er kan nog wel wat bij,
En belast ze bovendien met drie guldens, ten bate der maatschappij.

Een *bus Amstelcacao van een pond* aan: Mej. J. M. Dirks-van der Muts, Lange Leidsche dwarsstraat 17, Amsterdam, voor:

Ik neem aan dat rijwielbelasting noodig was,
Tot dekking der tekorten in onze Rijkskas.
Maar dit is nu ook wel zeker en gewis,
Dat ons „Rijwiel” nu geen vrijwiel meer is.

En Alb. Goeren, Bilderdijkstraat 198, Amsterdam, voor:

Ik bezit 'n fiets, een oud vehikel,
In de banden geen lucht, op het stuur geen nikkel.

Ik kan er soms amper me baas mee halen,
Toch moet ik drie guldens belasting betalen.

Een *beschuitton* aan: D. J. Levert, 1e J. v. d. Heijdenstraat 42, A'dam, voor:

De fiscus volgt ons overal,
Gaaf altijd met ons mee.
Zit nu zelfs bij ons op de fiets
'n Goed vastgemaakte „R.W.B.!”

Een *flesch Ranja* aan: H. A. Schoonman, Westerstraat 191, A'dam, voor:

De fiscus sprak: „Wij geven geen kwitantie!
Want daarmee geef je den *betaler* een garantie!”

„Dat noem ik politiek!” sprak slimme Hansie,
„Zoo geef je den *Ontvanger* nog een kansie!”

en J. C. Masereeuw, O.Z.Voorburgwal 264, A'dam, voor:

Mijn concurrent van spoor en tram
En van de autobus,
Hangt, wegens den belastingdruk,
Op zolder aan een lus!

Een *pak Five o'clock tea* aan: C. Aarons, Koningstraat 23, A'dam, voor:

Nog zijn we niet genoeg belast,
Steeds wil Colijn er meer uit halen
Moeten voor de oudste rammelkast
Per jaar drie guldens gaan betalen.

en G. Delo, Sumatrastraat 26, A'dam, voor:

Als de wielrijder trouw zijn belasting betaalt,
Zal 't zeek're „verlichting” hem geven;
Philosofisch wordt hier dus de zin uit bepaald:
„Belasting” van 't rijwiel „geheven.”

Voorts wordt nog aan tien, bij loting aangewezen inzenders een kunstplaat toegezonden.

ONS KINDERHOEKJE

HET NEEFJE VAN KLEIN DUIMPE.

Piet Peuter

Was een kleuter,

Niet grooter dan mijn hand.

Hij zat steeds op de tafel

En at dan slechts één wafel.

Zijn drinkkroes was een vingerhoed

En al zijn kleine beddegoed

Lag in een sleutelmand.

Piets paatje

En zijn maatje,

Die woonden bij een bosch.

Zij hadden daar een molen,

Die lag in 't groen verscholen.

Die molen maalde lustig graan

En wagens reden af en aan,

Getrokken door een os.

Ons knaapje

Deed een slaapje

Eens in een korenkist,

En werd toen naar zoo'n wagen

Heel netjes heen gedragen.

De voerman reed veel mijlen voort,
En Pietje sliep maar ongestoord.
En niemand die het wist.

Een bakker

Vond den stakker

In 't meel en stond verrast.

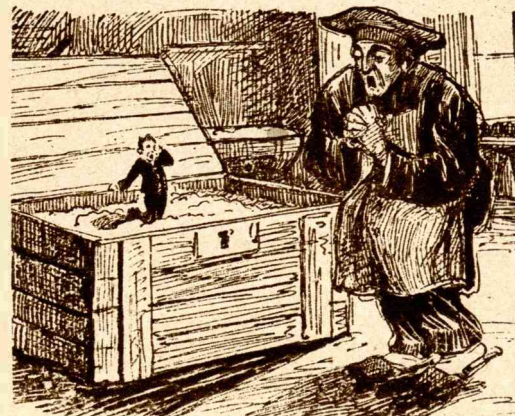
Hij gaf het kleine ventje

Zijn jongens tot presentje.

Die speelden met hem na de les,

Verzorgden Piet als een prinses:

Hij was hun liefste gast.

Op 't endje

Wou ons ventje

Weer graag naar moeder toe,

Maar niemand van zijn vrienden

Wist 't molentje te vinden,

En ook de bakker wist geen raad.

Dat was voor 't kleine ventje kwaad,

Hoe kwam hij toch bij moe?

Toen blijde

In de weide

Met vliegers werd gespeeld,

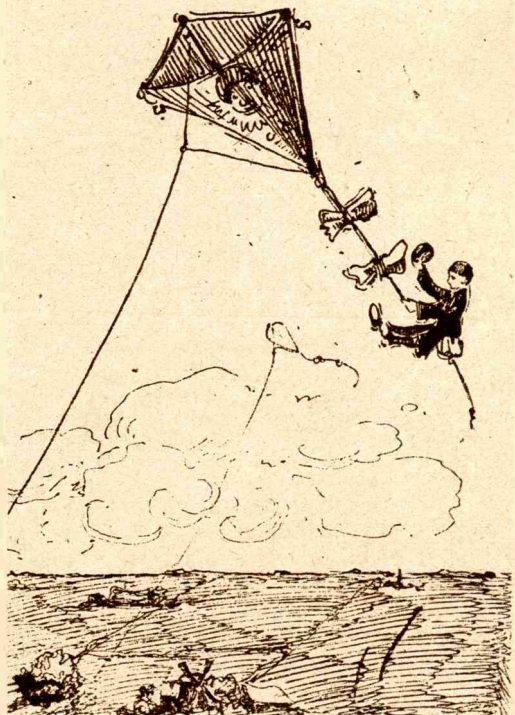
Greep Pietje gauw een staartje

En vloog toen met een vaartje

Nog hoger dan den torenhaan.

Toen zag hij vaders molen staan

En 't nieuws werd meedeeld.

Men solde

En men holde

Met Pietje aan de hand,

Twee heele lange dagen,

Tot zij den molen zagen.

De jongens werden goed bedacht

En Pietje sliep weer blij en zacht

In moeders sleutelmand.

G. A. L.

DE LAATSTE BLADZIJ

KLEEDERMAKERIJ VOOR DAMES EN HEEREN. W. VAN DROFFELAAR, OVERTOOM 299, AMSTERDAM
TELEFOON ZUID 8361

KOOPMANS-INSTINCT.

Oom Janus keek naar zijn neefje, die met een aantal andere jongens soldaatje speelde en bezig was een fort aan te vullen. „Gerrit,” zei hij, „als je dat fort met je kameraden binnen een half uur kan innemen, dan krijg je van mij twee kwartjes.” Ongeveer drie minuten later kwam de kreet: „Oom, kan ik de twee kwartjes nu krijgen; we hebben het fort ingenomen.” „Dat is kranig van je,” zei oom Janus, hem het geld overhandigend. „Hoe heb je dat zoo gauw klaar gespeeld?” „O, ik heb den vijand een kwartje aangeboden als hij zich wou overgeven,” antwoordde Gerrit.

ZEEMANSLATIJN.

De oude zeeman heeft een angstwekkend verhaal gedaan, waarbij de oude dame vol schrik en medelijden heeft toegeluisterd. Ten slotte komt er toch eenige twijfel bij haar op. „Maar man, een heele week had je niets te eten dan je schoenen, zeg je, hoe kwam het dan, dat jij alleen in 't leven bleef, en de andere matrozen niet?” „Ja, ziet u mevrouw, mijn schoenen waren 'n maat grooter dan die van hen.”

„Uw prospectus zegt, „schitterend gezicht op de zee!”
„Ja mijnheer, maar dat heb ik laten drukken, voor die huizen
aan den overkant gebouwd waren.” (London Mail)

MERCURIUS'
KANTOORBOEK-EN PAPIERHANDEL
SINGEL 383, bij het Spui, Tel. 47400
Geeft WATERMAN VULPENHOUDER CADEAU.
Vraagt Inlichtingen.

DE VEELEISCHENDE HUISHEER..

„U hebt toch geen kinderen?”
„Neen.”
„Geen honden of katten?”
„Neen.”
„Geen piano of gramfoon?”
„Neen.”
Dan verliest de aspirant huurder zijn geduld:
„Maar ik heb een vulpen, die krast altijd — moet ik die weg doen?”

DUBBELZINNIG.

„Ik voel me zóó ziek, dokter, dat ik wel zou willen sterven.”
„Dan is 't maar goed, dat u me hebt laten roepen.”

VADERS RIJtuig.

Een dokter, die een nieuwen koetsier heeft gekregen, ziet de kinderen van dien koetsier in zijn tuin spelen en spreekt hun vriendelijk toe. „En weet je nu wel,” vraagt hij eindelijk, „wie ben?”
„Jawel,” antwoordt een der kleine jongens, „u bent die man, die altijd in vaders rijtuig rondrijdt.”

RESTAURANT „PRINCESS' ROOM”
Kalverstraat 28 - Amsterdam
Lunch- en Dagschotels. Diners vanaf f1.75
Prima keuken. Matige prijzen.

DE DANK.

Het aantal toehoorders werd bij elken spreker minder, totdat ten slotte een spreker op het podium trad, die niet meer dan een persoon tegenover zich vond.
„Geachte heer,” begon de spreker, „laat ik u, als de eenige nog in de zaal aanwezige, in de allereerste plaats mijn dank betuigen, dat u in elk geval de beleefdheid hebt in acht genomen, om te blijven tot ik mijn rede zal hebben uitgesproken.”
„Pardon mijnheer,” zei de toegesprokene, „ik verdien uw dank volstrekt niet, ik ben de volgende spreker.”

ZIJN VONDST.

Hij wist niet wat hij doen moest. Hij had in zijn taxi een doode kat gevonden en wilde die juist in de goot slingeren, toen hij een politie-agent zag.
„Dat heb ik in mijn wagen gevonden,” zei hij, toen de agent dichterbij kwam. „Wat moet ik daarmee doen?”
„Dat behoorde je toch te weten,” zei de agent, „naar het politie-bureau brengen en als het dan binnen een jaar niet wordt opgevorderd, wordt het je eigendom.”

Bezorgde moeder: „Hè, Albertje, laat dat! Als je die flesch op z'n hoofd stuk slaat, ben ik m'n dubbeltje staangeld kwijt, dat ik er voor heb moeten betalen.” (The Passing Show)

VLEIEND.

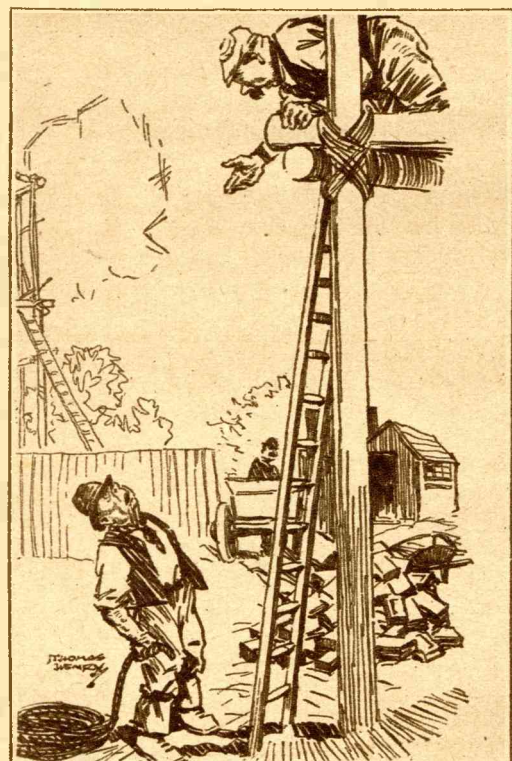
„Meneer de voorzitter,” zei de spreker van den avond, „ik ben nu al een kwartier aan 't woord, maar er wordt zoo veel geïnterrumpeerd, dat ik me zelf nauwelijks kan verstaan!”
„Nou zeg, daar verlies je niet veel bij!” werd er achter uit de zaal geroepen.

ZEEZIEK.

„Ik breng u maar wat te eten aan dek, dat bespaart u de moeite om naar de eetzaal te gaan,” zei de vriendelijke hofmeester.
„Gooi 't meteen maar over de reeling, dan bespaar je me die moeite ook nog,” was 't droefgeestige antwoord.

HANENEIEREN.

„Wat, voor dien ouden haan zou ik zes gulden moeten betalen?” zegt de motorrijder, die het beestje overreden heeft, woedend.
„Maar meneer,” pleit de boer, „denk eens aan — wat kosten de eieren niet tegenwoordig!”

„Hè Jan, kan je me het eind van dat touw even aangeven?”
„Het eind? Dat gaat niet meer; dat was zoo gerafeld, dat ik het afgesneden en in het water gesmeten heb.” (The Passing Show)

SLIMME JANTJE.

„Hier is uw dubbeltje weer terug, moes!”
„Heb je dan geen postzegel gekocht?”
„Nee — ik heb den brief stilletjes zonder postzegel in de bus gedaan, toen er niemand keek.”

HET LIEVE JONGETJE.

De moeder ging met haar blèrend jongetje naar den kapitein van het schip.
„Och kapitein, mag hij niet eens even aan het wiel draaien. Anders blijft hij er toch om zeuren zoo lang als de reis duurt en dan hebt u zelf maar last van 'm!”

DE REDEN.

„Je hoest van morgen gemakkelijker dan gisteren, dunkt me.”
„Ja, ik heb me ook den heelen nacht goeefd.”

Hannie en Annie: „Kijk eens, tante — daar heeft een stoute man een nog heel mooi pak kleeren zoo maar weggegooid.” (The Passing Show)